

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 128 L

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i finansforetaksloven mv.
(diverse endringer)

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	4.6.1	Gjeldende rett	18
			4.6.2	Forslaget i høringsnotatet	18
			4.6.3	Høringsinstansenes syn	18
2	Endringer i finansforetaksloven og inkassoloven (om hjemmel for utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret)	6	4.6.4	Departementets vurdering	18
2.1	Bakgrunn	6	5	Gjennomføring av direktiv 2014/50/EU	19
2.2	Høring	6	5.1	Bakgrunn	19
2.3	Gjeldende rett	8	5.2	Høring	19
2.4	Forslaget i høringsnotatet	8	5.3	Nærmere om innholdet i direktivet	20
2.5	Høringsinstansenes syn	8	5.4	Virkeområde	20
2.6	Departementets vurdering	9	5.4.1	Gjeldende rett	20
3	Unntak fra samtykkekrav i finansavtaleloven § 45	11	5.4.2	EØS-rett	21
3.1	Bakgrunn	11	5.4.3	Forslaget i høringsnotatet	21
3.2	Gjeldende rett	11	5.4.4	Høringsinstansenes syn	22
3.3	Forslaget i høringsnotatet	11	5.4.5	Departementets vurdering	22
3.4	Høringsinstansenes syn	12	5.5	Krav til informasjon til medlemmer av supplerende pensjonsordninger	22
3.5	Departementets vurdering	12	5.5.1	Gjeldende rett	22
4	Gjennomføring av CRR/CRD IV	14	5.5.2	EØS-rett	23
4.1	Bakgrunn	14	5.5.3	Forslaget i høringsnotatet	23
4.2	Høring	14	5.5.4	Høringsinstansenes merknader ...	23
4.3	Lovfesting av nedre grense for krav til startkapital som kan settes for en bank eller kredittforetak	15	5.5.5	Departementets vurdering	23
4.3.1	Gjeldende rett	15	5.6	Tilbakebetaling	24
4.3.2	EØS-rett	15	5.6.1	Gjeldende rett	24
4.3.3	Forslaget i høringsnotatet	15	5.6.2	EØS-rett	24
4.3.4	Høringsinstansenes syn	15	5.6.3	Forslaget i høringsnotatet	24
4.3.5	Departementets vurdering	16	5.6.4	Høringsinstansenes merknader ...	24
4.4	Søknadsplikt ved opptak av ansvarlig kapital	16	5.6.5	Departementets vurdering	25
4.4.1	Gjeldende rett	16	5.7	Utbetaling av engangsbeløp	25
4.4.2	EØS-rett	16	5.7.1	Gjeldende rett	25
4.4.3	Forslaget i høringsnotatet	16	5.7.2	EØS-rett	25
4.4.4	Høringsinstansenes syn	17	5.7.3	Forslaget i høringsnotatet	25
4.4.5	Departementets vurdering	17	5.7.4	Høringsinstansenes merknader ...	25
4.5	Saksbehandlingstid ved kontroll med eiere av kvalifiserte eierandeler i finansforetak	17	5.7.5	Departementets vurdering	25
4.5.1	Gjeldende rett	17	6	Forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner og krav til utenrettslig tvisteløsningsorgan	26
4.5.2	EØS-rett	17	6.1	Bakgrunn	26
4.5.3	Forslaget i høringsnotatet	18	6.2	Høring	26
4.5.4	Høringsinstansenes syn	18	6.3	Gjeldende rett	27
4.5.5	Departementets vurdering	18	6.4	Forslaget i høringsnotatet	27
4.6	Endring i AIF-loven	18	6.5	Høringsinstansenes merknader ...	27
			6.6	Departementets vurdering	27
			7	Oppretting av inkurier	29

8	Økonomiske og administrative konsekvenser	30	9.6	Til endringen i foretakspensjonsloven § 2-8	31
8.1	Endringene i finansforetaksloven og inkassoloven	30	9.7	Til endringen i innskuddspensjonsloven § 2-7	31
8.2	Unntak fra samtykkekrav i finansavtaleloven overfor Bankenes sikringsfond	30	9.8	Til endringene i lov om pensjonsrettigheter innen EØS	32
8.3	Gjennomføring av CRR/CRD IV ...	30	9.9	Til endringene i forsikringsvirksomhetsloven	32
8.4	Gjennomføring av direktiv 2014/50/EU	30	9.10	Til endringene i burettslaglova § 5-28	32
8.5	Forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner og krav til utenrettslig tvisteløsningsorgan ...	30	9.11	Til endringene i lov om Innovasjon Norge § 6	32
9	Merknader til de enkelte bestemmelsene	31	9.12	Til endringene i verdipapirfondloven	32
9.1	Til endringene i inkassoloven	31	9.13	Til endringene i tjenstepensjonsloven	32
9.2	Til endringene i forsikringsavtaleloven	31	9.14	Til endringene i finansforetaksloven	33
9.3	Til endringene i Norfund-loven § 7	31	9.15	Til endringene i AIF-loven	34
9.4	Til endringene i deltakerloven § 7	31		Forslag til lov om endringer i finansforetaksloven mv. (diverse endringer)	35
9.5	Til endringen i betalingsystemloven § 6-2	31			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 128 L

(2018–2019)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i finansforetaksloven mv. (diverse endringer)

*Tilråding fra Finansdepartementet 21. juni 2019,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Finansdepartementet foreslår i denne proposisjonen forslag til endringer av bestemmelser i en rekke lover på finansmarkedsområdet.

Finansdepartementet foreslår i denne proposisjonen endringer i finansforetaksloven og inkassoloven som skal legge til rette for en forenkling og effektivisering av hvordan finansforetak og inkassoforetak kan innhente visse opplysninger fra Folkeregisteret. Forslagene gjelder utlevering av opplysninger om foreldreansvar og kontaktopplysninger for dødsbo direkte fra Folkeregisteret til finans- og inkassoforetakene.

I proposisjonen foreslås det lovendringer for å gjennomføre direktiv 2014/50/EU av 16. april 2014 om minstekrav med hensyn til styrking av arbeidstakermobiliteten mellom medlemsstatene gjennom bedring av opptjening og videreføringen

av rettighetene til supplerende pensjonsrettigheter. Det foreslås endringer i forsikringsavtaleloven, innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven, tjenestepensjonsloven og forsikringsvirksomhetsloven, som vil gi aktive og fratradte medlemmer av offentlige og private tjenestepensjonsordninger rett på informasjon på forespørsel. I tillegg foreslås det enkelte presiseringer i lov om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området.

Videre foreslås det at departementet gis myndighet til å etablere og å fastsette nærmere regler om klageordning for tvister knyttet til bestemmelser i forordning (EU) 2015/751 om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner.

2 Endringer i finansforetaksloven og inkassoloven (om hjemmel for utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret)

2.1 Bakgrunn

Finansdepartementet ba i brev 17. oktober 2017 og 2. januar 2018 Finanstilsynet om å vurdere en utvidelse av finansforetaksloven § 16-2 til å hjemle utlevering av opplysninger om foreldreansvar samt kontaktopplysninger for dødsbo direkte fra Folkeregisteret til finansforetak. Bakgrunnen for saken var bl.a. henvendelser fra Finans Norge og Oslo byfogdembete i brev hhv. 16. juni 2017 og 4. januar 2018.

Finanstilsynet oversendte 23. mars 2018 et utkast til høringsnotat vedrørende endring av finansforetaksloven § 16-2 til departementet. I Finanstilsynets høringsnotat ble det vist til at også inkassoforetak henvender seg til domstolene vedrørende kontaktopplysninger for dødsbo. Inkassoforetak reguleres av inkassoloven, som forvaltes av Justis- og beredskapsdepartementet. I overensstemmelse med Justis- og beredskapsdepartementet ble derfor et forslag om hjemmel i inkassoloven for utlevering av kontaktopplysninger for dødsbo fra Folkeregisteret til inkassoforetak også drøftet i høringsbrevet.

Justis- og beredskapsdepartementet har hatt på høring et forslag om mulige endringer i vergemålsloven og i annet regelverk blant annet om taushetsplikt for opplysninger om vergemål og stadfestet fremtidsfullmakt. Justis- og beredskapsdepartementets høringsforslag inneholder et forslag om at også opplysninger om vergemål og om stadfestet fremtidsfullmakt skal være taushetsbelagte opplysninger for Folkeregisteret. Videre er det i høringsnotatet inntatt et forslag om endring av finansforetaksloven § 16-2 sjettede ledd, slik at opplysninger om vergemål og stadfestet fremtidsfullmakt kan utleveres direkte til finansforetak fra Folkeregisteret. Justis- og beredskapsdepartementets forslag hadde høringsfrist 14. februar 2019. En eventuell utvidelse av hjemmelen i finansforetaksloven § 16-2 sjettede ledd til å omfatte de ovennevnte opplysningene vil følges opp av Justis- og beredskapsdepartementet i samråd med Finansdepartementet.

2.2 Høring

Finansdepartementet sendte Finanstilsynets høringsnotat på høring 14. september 2018. Høringsfristen ble satt til 5. november 2018.

Notatet ble sendt på høring til følgende instanser:

Alle departementene
Statsministerens kontor

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Bankenes sikringsfond
Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Direktoratet for økonomistyring
Domstoladministrasjonen
Finansklagenemnda
Finansmarkedsfondet
Finanstilsynet
Folketrygdfondet
Forbrukerrådet
Forbrukertilsynet
Handelshøyskolen i Bodø
Høgskolen i Sørøst-Norge
Høyskolen i Sogn og Fjordane
Kommunalbanken Norge
Konkurransetilsynet
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Lotteri- og stiftelsestilsynet
Regelrådet
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Riksrevisjonen
Skattedirektoratet
Statens Innkrevingsssentral
Statens Pensjonskasse
Statistisk sentralbyrå
Stortingets ombudsman for forvaltningen
Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet
Tingrettene
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet	Norges Røde Kors
Universitetet i Bergen	Norges Skogeierforbund
Universitetet i Oslo	Norges Takseringsforbund
Økokrim	Norsk Bergindustri
Akademikerne	Norsk Hydro ASA
Aksjonærforeningen i Norge	Norsk Journalistlag
Arbeidsgiverforeningen Spekter	Norsk Kapitalforvalterforening
Bedriftsforbundet	Norsk Landbrukssamvirke
Caritas Norge	Norsk olje og gass
Changemaker	Norsk Presseforbund
Coop Norge SA	Norsk Redaktørforening
Deloitte AS	Norsk Sjøoffisersforbund
Den norske Advokatforening	Norsk Venturekapitalforening
Den norske Aktuarforening	Norsk Øko-Forum
Den norske Dommerforening	Norske Boligbyggelags Landsforbund AL
Den norske Revisorforening	Norske Finansanalytikeres Forening
Econa	Norske Forsikringsmegleres Forening
Eiendomsmeglerforetakenes forening	Norske Kredittopplysningsbyråers Forening
Energi Norge	NOS Clearing ASA
EVRY	NTL-Skatt
Finans Norge	Næringslivets Hovedorganisasjon
Finansforbundet	Oslo Børs
Finansieringsselskapenes Forening	Oslosenteret
Forum for Utvikling og Miljø	Pensjonskasseforeningen
Gjeldsoffer-Alliansen (GOA)	Personskadeforbundet LTN
Handelshøyskolen BI	Plan Norge
Havtrygd Gjensidig Forsikring	Publish What You Pay Norway
Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede	Redd Barna
Hovedorganisasjonen Virke	Regnskap Norge
Huseiernes Landsforbund	Skattebetalerforeningen
Industri Energi	Skatterevisorenes Forening
Initiativ for Etisk Handel	Småbedriftsforbundet
Inka Management AS	Sparebankforeningen i Norge
Juridisk rådgivning for kvinner	Statoil Norge AS
Jussbuss	Storebrand
Jusshjelpa i Nord-Norge	Støttekomiteen for Vest-Sahara
KnowledgeGroup AS	The Nordic Association of Marine Insurers
Kpmg AS	Verdipapirfondenes forening
KS	Verdipapirforetakenes Forbund
Landsorganisasjonen i Norge	Verdipapirsentralen
Nasdaq OMX Oslo ASA	Virke Inkasso
Nordic Association of Electricity Traders	Yara International ASA
Nordic Trustee	Yrkesorganisasjonenes sentralforbund
Norges Bank	Økonomiforbundet
Norges Bondelag	Følgende høringsinstanser har gitt merknader til høringsforslaget:
Norges Eiendomsmeglerforbund	Coop Norge AS
Norges Handelshøyskole	Domstoladministrasjonen
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon	Finans Norge
Norges Interne Revisorers Forening	Finansieringsselskapenes Forening
Norges Juristforbund	NTL Skatt
Norges Kommunerevisorforbund	Oslo byfogdembete
Norges Rederiforbund	Pensjonskasseforeningen

Skattedirektoratet
Stavanger tingrett
Virke Inkasso

Følgende høringsinstanser har uttalt at de ikke har merknader eller ikke ønsker å delta i høringen:

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)
Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Norges Bank
Regelrådet
Riksadvokaten
Statistisk sentralbyrå
Utenriksdepartementet

2.3 Gjeldende rett

I henhold til folkeregisterloven § 3-1 første ledd bokstav f og m, kan opplysninger om «*kontaktopplysninger for dødsbo*» og om «*foreldreansvar*» registreres i Folkeregisteret.

Folkeregisterloven § 9-1 fastsetter i første ledd at «*enhver som behandler personopplysninger*» etter loven, har taushetsplikt om det han eller hun får kjennskap til i sitt arbeid. I bestemmelsens annet ledd er det gjort konkrete unntak for nærmere bestemte opplysninger som inngår i registeret, jf. folkeregisterloven § 3-1 første ledd.

Folkeregisterloven § 9-1 annet ledd gjør unntak fra taushetsplikten for konkrete registrerbare opplysninger, blant annet opplysninger som navn, fødselsdato, statsborgerskap eller sivilstand.

De spesifikt angitte opplysningene i § 9-1 annet ledd anses som ikke-taushetsbelagte opplysninger og kan utleveres til offentlige myndigheter og virksomheter, og private virksomheter og aktører, etter søknad til Skatteetaten, jf. folkeregisterloven § 10-1 første og annet ledd. Privatpersoner kan også få utlevert ikke-taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret.

Opplysningene «*kontaktopplysninger for dødsbo*» og om «*foreldreansvar*» er ikke nevnt i folkeregisterloven § 9-1 annet ledd, og anses derfor som taushetsbelagte opplysninger etter folkeregisterloven. For slike taushetsbelagte opplysninger følger det av folkeregisterloven § 10-2 første ledd at offentlige myndigheter og virksomhe-

ter, og private virksomheter må ha hjemmel i lov for å kunne innhente slike opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt. Formålet med å stille krav til hjemmel for utlevering av opplysninger i særlover er å sikre bedre notoritet og klarhet i hvem som kan få tilgang til Folkeregisterets taushetsbelagte opplysninger, jf. Prop. 164 L (2015–2016) punkt 18.4.4.

Finansforetaksloven inneholder per i dag ikke hjemmel som gir finansforetak rett til å kreve utlevert fra Folkeregisteret opplysninger om foreldreansvar og kontaktopplysninger for dødsbo. Inkassoloven inneholder ikke hjemmel for utlevering av kontaktopplysninger for dødsbo fra Folkeregisteret.

2.4 Forslaget i høringsnotatet

Forslaget innebærer en utvidelse av hjemmelen i finansforetaksloven § 16-2 sjette ledd vedrørende finansforetaks adgang til å få utlevert opplysninger fra Folkeregisteret om foreldreansvar og kontaktopplysninger for dødsbo, samt ny hjemmel i inkassoloven § 28 vedrørende inkassoforetaks adgang til å begjære utlevert kontaktopplysninger for dødsbo fra Folkeregisteret.

Endringen går ut på at finansforetak og inkassoforetak gis egne hjemler til å få utlevert de nevnte opplysningene direkte fra Folkeregisteret, i tråd med det nye systemet med etablering av særhjemler for utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret som ble innført med den nye folkeregisterloven. Lovendringene innebærer at finansforetak og inkassoforetak ikke lenger vil måtte begjære innsyn i kontaktopplysninger for dødsbo hos domstolene. Videre vil finansforetak kunne få utlevert opplysninger om foreldreansvar direkte fra Folkeregisteret, fremfor at privatpersoner selv må få utstedt en bekreftelse fra Folkeregisteret som deretter sendes elektronisk eller leveres manuelt til et finansforetak.

2.5 Høringsinstansenes syn

Coop Norge SA viser til at samvirkeforetak som mottar innskudd fra en ubestemt krets, ikke omfattes av finansforetakslovens definisjon av finansforetak, og at samvirkeforetak dermed ikke er omfattet av endringsforslaget. *Coop Norge AS* peker imidlertid på at samvirkeforetak som mottar andels- og låneinnskudd fra medlemmer, har de samme behov for forenklinger og effektivisering som finansforetak. Blant annet vil samvirke-

foretak kunne ha behov for opplysninger om foreldreansvar i forbindelse med opprettelse av familiemedlemskap. Coop Norge AS foreslår på denne bakgrunn at forslaget til endring av finansforetaksloven § 16-2 sjette ledd suppleres slik at den gjelder tilsvarende for samvirkeforetak som mottar innskudd fra medlemmer, jf. finansforetaksloven § 2-2 tredje ledd.

Domstoladministrasjonen støtter forslaget, og uttaler at forslaget vil redusere domstolenes arbeidsbyrde. Domstoladministrasjonen uttaler at melding om hvem som er attestmottaker/boets kontaktopplysninger, sendes elektronisk fra domstolene til Folkeregisteret. En naturlig fortsettelse av denne informasjonsstrømmen er etter Domstoladministrasjonens syn at det åpnes for at også videreformidling fra Folkeregisteret av denne informasjonen til finans- og inkassoforetak automatiseres.

Finans Norge støtter lovendringsforslaget, og mener at endringene vil medføre forenklinger og effektivisering for alle involverte parter, herunder finansforetak, Folkeregisteret, domstolene, arvinger og potensielle kunder.

Finansieringsselskapenes Forening støtter forslaget, og uttaler at dagens ordning genererer ekstra arbeid for de involverte, samt at den fremstår som utidsmessig i en prosess som i det øvrige er basert på digital informasjonsflyt og automatiserte rutiner. Finansieringsselskapenes Forening anser at forslaget vil avhjelpe situasjonen og bidra til en tryggere, mer effektiv og tidsriktig informasjonsflyt.

NTL Skatt finner forslaget godt begrunnet, og støtter forslaget. NTL Skatt kan ikke se at forslaget til lovendring vil svekke norsk ID-lovgivning, men derimot bidra til at ulike aktører med behov har tilgang på korrekte og oppdaterte opplysninger fra Folkeregisteret. NTL Skatt påpeker at personvernet ivaretas, da forfalskning av opplysninger knyttet til bl.a. foreldreansvar vil vanskeligjøres. NTL Skatt mener at forslaget kan bidra til en raskere og riktigere oppgaveløsning for de berørte.

Oslo byfogdembete viser til at domstolene fra 31. august 2018 har sendt elektronisk melding til Folkeregisteret om hvem som er attestmottaker i alle dødsfallsaker som er avsluttet fra dette tidspunkt. I Folkeregisteret registreres attestmottakeren som kontaktperson. Oslo byfogdembete viser til at bare enkelte offentlige virksomheter i dag har innsynsrett i denne informasjonen i Folkeregisteret, og at registrering av kontaktperson i Folkeregisteret dermed får begrenset praktisk betydning. Oslo byfogdembete uttaler at lovend-

ringen som er på høring, vil føre til at langt flere får innsynsrett hos Folkeregisteret, slik at hensikten med ordningen blir oppfylt i vesentlig større grad. Oslo byfogdembete peker på at enkelte foretak ikke bruker inkassobyrå, men inndriver kravene sine selv. Dette gjelder blant annet foretak som selger varer på kreditt til store kundegrupper. Disse foretakene vil ikke få innsynshjemmel etter lovforslaget. Oslo byfogdembete uttaler imidlertid at forslaget vil omfatte de aller fleste innsynsforespørsleene, og at det ventes å medføre en betydelig reduksjon i antallet forespørsler.

Pensjonskasseforeningen støtter departementets forslag til lovendring, og tiltrer den angitte begrunnelsen. Pensjonskasseforeningen anmoder om at den foreslåtte endringen trer i kraft omgående.

Skattedirektoratet støtter forslaget til lovendring da det vil innebære en forenkling og effektivisering av dagens ordning for finans- og inkassoforetakenes innhenting av slike opplysninger. Skattedirektoratet peker på at kontaktopplysninger for dødsbo ikke er underlagt taushetsplikt hos primærkilden, jf. domstoloven § 63a, og at det av hensyn til lovharmonisering kan stilles spørsmål ved om opplysningen må være underlagt taushetsplikt i Folkeregisteret.

Stavanger tingrett er enig i at en hjemmel for utlevering av opplysninger om kontaktperson for dødsbo direkte fra Folkeregisteret vil være ressursbesparende både for domstolene og finans- og inkassoforetakene. Stavanger tingrett støtter derfor høringsforslaget.

Virke Inkasso støtter forslaget til nytt tredje ledd i inkassoloven § 28, men understreker at tilgang også til opplysninger om foreldreansvar vil styrke mulighetene til å effektivisere innfordringsprosessen. Et eksempel er at krav mot mindreårige raskere kan fremsettes overfor den som faktisk har foreldreansvaret, og som dermed kan være helt eller delvis økonomisk ansvarlig for kravet og ellers ha rett til innsyn i innfordringsprosessen mot den mindreårige. Virke Inkasso mener det vil være ønskelig at også tilgang til opplysninger om foreldreansvar tas inn i inkassoloven § 28.

2.6 Departementets vurdering

Departementet foreslår at finansforetaksloven § 16-2 sjette ledd endres til å omfatte utlevering av opplysninger om foreldreansvar og kontaktopplysninger for dødsbo. Videre foreslår departementet i samråd med Justis- og beredskapsdeparte-

mentet at inkassoloven § 28 endres slik at inkassoforetak har hjemmel til å få utlevert kontaktopplysninger for dødsbo direkte fra Folkeregisteret.

Departementet merker seg at endringsforslaget har fått mye støtte. Høringsinstansene som har uttalt seg, er gjennomgående positive til endringsforslagene.

Coop Norge SA foreslår i sin høringsuttalelse at også samvirkeforetak som mottar innskudd fra allmenheten, bør inkluderes i forslaget om utvidelse av finansforetaksloven § 16-2. Departementet har ikke vurdert om samvirkeforetak i samme grad og omfang har behov for hjemmel for utlevering av opplysninger direkte fra Folkeregisteret som finansforetak. Det er ikke aktuelt for departementet å følge opp dette forslaget på nåværende tidspunkt.

Skattedirektoratet har pekt på at kontaktopplysninger for dødsbo ikke er underlagt taushetsplikt hos domstolene, jf. domstoloven § 63 a, og at det av hensyn til lovharmonisering kan stilles spørsmål ved om opplysningen må være underlagt taushetsplikt i Folkeregisteret. Departementet viser til at den nye folkeregisterloven har en skjematisk opplisting av hvilke registrerbare opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt i Folkeregisteret. Tilnærmingen valgt i folkeregisterloven tilrettelegger for automatisering og digitalisering av måten en får tilgang til registrerte

opplysninger. Opplysninger som er taushetsbelagte etter folkeregisterloven, vil dermed ikke nødvendigvis omfattes av taushetspliktbestemmelsene i forvaltningsloven § 13 eller domstoloven § 63 a.

Departementet følger ikke opp forslaget fra Virke inkasso om at også inkassoforetak skal gis hjemmel for utlevering av opplysninger om foreldreansvar direkte fra Folkeregisteret. Departementet viser til at personvern hensyn taler mot utlevering av opplysninger om foreldreansvar, og kan heller ikke se at behovet er like stort som for finansforetak. Etter vergemålsloven § 9 kan en mindreårig ikke selv foreta rettslige handlinger eller råde over sine midler, med mindre noe annet er særlig bestemt. Dette innebærer at en mindreårig ikke kan pådra seg gjeld. I en tolkningsuttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementet (sak 2006/01456) er det lagt til grunn at mindreårige ikke kan ilegges ansvar for inndrivingskostnader. Ut fra dette antar departementet at det er meget sjelden at skyldneren i en inkassosak er mindreårig. Den mindreårige har heller ikke kompetanse til å pådra foreldrene et gjeldsansvar ut over det som måtte følge av det objektive ansvaret etter skadeserstatningsloven. En inndrivning f.eks. av egenandeler for helsetjenester overfor andre enn personen selv, vil i tillegg kunne innebære brudd på taushetsplikt.

3 Unntak fra samtykkekrav i finansavtaleloven § 45

3.1 Bakgrunn

De norske lovreglene som gjennomfører EUs innskuddsgarantidirektiv og krisehåndteringsdirektiv, trådte i kraft 1. januar 2019

Finanstilsynet utarbeidet på oppdrag fra Finansdepartementet utkast til forskriftsregler og har hatt disse på høring. Finansdepartementet fastsatte på bakgrunn av forslag fra Finanstilsynet utfyllende forskrifter til loven i desember 2018, med ikrafttredelse 1. januar 2019. Enkelte av forslagene fra Finanstilsynet var av en slik karakter at de måtte følges opp ved lovendringer. Disse forslagene er nærmere omtalt her.

3.2 Gjeldende rett

Etter § 19-11 kan sikringsfondets midler brukes til alternative tiltak for å unngå at medlemsforetak vil bli kriserammet. Slike alternative tiltak kan blant annet være å gi lån eller stille garantier.

Fra 1. januar 2019 trådte nye lovregler som gjennomfører EUs krisehåndteringsregelverk og innskuddsgarantiregelverk, i kraft. Reglene om innskuddsgaranti fremgår av lovens kapittel 19, mens reglene om krisehåndtering fremgår av kapittel 20. Finansforetaksloven § 19-11 gir regler om bruk av garantiordningens midler til alternative tiltak. Bestemmelsen svarer langt på vei til tidligere § 19-11 om støttetiltak. Frem til 1. januar 2019 fulgte det av § 19-11 syvende ledd at kravet om særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven § 45 ikke gjelder ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til fondet ved støttetiltak eller yting av kreditt etter denne paragrafen.

I Banklovkomisjonens utredning (NOU 2016: 23) på side 105 er bakgrunnen for det tidligere unntaket i § 19-11 syvende ledd nærmere omtalt. Det fremkommer her at:

«Det vises endelig til at kravet om særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven av 25. juni 1999 nr. 46 ikke gjelder ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til fondet ved støttetiltak eller yting av kreditt, jf.

finansforetaksloven § 19-11 syvende ledd. Bestemmelsen ble inntatt ved lovendring av 19. juni 2009 nr. 48. Om bakgrunnen for tilleggset, vises det til Ot.prp. nr. 72 (2008–2009) avsnitt 5.5 hvor det blant annet fremgår at endringen vil gi bedre grunnlag for Norges Bank og Bankenes sikringsfond til å kunne yte kreditt og andre støttetiltak i en eventuell krisesituasjon. I dette ligger at det sikres at de to institusjonene ikke kan motes med erstatnings-søksmål fra låntakere som har gift sine lånefordringer overdratt uten samtykke. Det er vesentlig at det i en krisesituasjon ikke oppstår unødvendig usikkerhet eller tvist om rettsgrunnlaget for de aktuelle tiltakene.»

3.3 Forslaget i høringsnotatet

I brev til departementet 5. november 2018 med forslag til forskrifter om krisehåndtering foreslår Finanstilsynet å gjeninnføre et unntak fra finansavtaleloven § 45. Finanstilsynet uttaler følgende:

«Sikringsfondet viser til at någjeldende finansforetakslov § 19-11 syvende ledd gjør unntak fra samtykkekravet fra låntaker ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til fondet ved støttetiltak eller yting av kreditt etter samme bestemmelse. I den nye finansforetaksloven § 19-11, som blant annet omhandler sikringsfondets adgang til å bidra med midler til alternative tiltak, er det imidlertid ikke presisert at samtykkekravet i finansavtaleloven § 45 ikke gjelder ved overdragelse eller pantsettelse. Det vises til at muligheten til å kunne få sikkerhet i foretakets fordringer vil være sentral for å kunne bidra til alternative tiltak. Sikringsfondet foreslår på denne bakgrunn at det tas inn en presisering om at samtykkekravet ikke gjelder når det ytes bidrag til alternative tiltak.

Det nevnte unntaket fra samtykkekravet er i ny finansforetakslov § 20-20 tredje ledd jf. § 20-19 videreført når det gjelder bidrag fra innskuddsgarantifondet i tilknytning til krisehånd-

tering, men er ikke lovfestet ved bidrag til alternative tiltak som angitt i § 19-11 annet ledd. Finanstilsynet antar at det ikke har vært meningen å gjøre forskjell på disse to situasjonene. Finanstilsynet foreslår derfor at det tas inn en forskriftsbestemmelse i tråd med sikringsfondets forslag, men antar at det vil være hensiktsmessig om bestemmelsen kommer direkte inn i loven på et senere tidspunkt.»

3.4 Høringsinstansenes syn

Finanstilsynets forslag var ikke en del av høringsnotatet som var på alminnelig høring. Forslaget kom inn på bakgrunn av høringsinnspill fra Bankenes sikringsfond, som uttalte følgende:

«I den nye finansforetaksloven § 19-11, som blant annet omhandler sikringsfondets adgang til å yte alternative tiltak, er det imidlertid ikke presisert at samtykkekravet i finansavtaleloven § 45 ikke gjelder ved overdragelse eller pantsettelse. Slik Bankenes sikringsfond vurderer det, vil muligheten til å ta sikkerhet i institusjonens fordringer være sentral for å kunne yte alternative tiltak, og det bør således i forskriftene tas inn en presisering om at samtykkekravet i finansavtaleloven § 45 ikke gjelder ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til Bankenes sikringsfond. Det antas naturlig å eventuelt ta dette inn i finansforetaksforskriften kapittel 19, og den konkrete forskriftsbestemmelsen kan for eksempel formuleres slik

«Kravet om særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven § 45 gjelder ikke ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til Bankenes sikringsfond ved alternative tiltak etter finansforetaksloven § 19-11 2. ledd.»

Forskriftsforslaget vil videreføre gjeldende operasjonelle regulering ved alternative tiltak, og antas å være ukontroversiell.»

Som nevnt i avsnitt 3.2 ovenfor var det et slikt samtykke i loven frem til 1. januar 2019. Et tilsvarende unntak ble sendt på høring ved Finansdepartementets høringsbrev 8. september 2008. Forslaget gjaldt da både et unntak for Bankenes sikringsfond og et unntak for Norges Bank. Høringsuttalelsene ble omtalt i Ot.prp. nr. 72 (2008–2009) kapittel 5.4:

«Ingen av høringsinstansene har hatt innvendinger mot forslaget om unntak fra samtykke-

kravet i finansavtaleloven § 45 for Norges Bank og Bankenes sikringsfond.

FNH understreker behovet for denne lovpresiseringen, og ber om at dette lovarbeidet gis høy prioritet, særlig i lys av siste tids uro i finansmarkedene. *Sparebankforeningen* uttaler at de har en preferanse for det opprinnelige forslaget fra Bankenes sikringsfond om å plassere unntaket direkte i finansavtaleloven, men merker seg at Justisdepartementet ønsker at disse lovendringene gjennomføres i spesiallovgivningen. *Bankenes sikringsfond* slutter seg til departementets forslag til lovendringer, og gir samtidig sin tilslutning til høringsuttalelsene fra *FNH* og *Sparebankforeningen*. *Kredittilsynet* har ikke innvendinger mot plasseringen av lovforslaget, og understreker at lovendringen er viktig for å hindre eventuell tvil som kan oppstå etter gjeldende regler.

Norges Bank har gitt tilslutning til høringsforslaget. I etterkant av høringen har Norges Bank bedt om at et tilsvarende unntak som er foreslått i sentralbankloven § 19 også tas inn i sentralbankloven § 22. Formålet er at sentralbanken skal kunne yte kreditt mot sikkerhet i utlånsportefølje til andre typer foretak i finansiell sektor med utlånsportefølje enn banker.

Justisdepartementet har ikke innvendinger mot lovendringsforslaget, men ber om at forslaget til lovtekst presiseres slik at det eksplisitt fremgår at unntaket gjelder støttetiltak eller yting av kreditt etter bestemmelsene. Om plasseringen av lovforslaget uttaler Justisdepartementet at:

«Siden støttetiltak til banker i krise dreier seg om spesielle situasjoner, er spesiallovgivningen den klart beste plasseringen. Finansavtaleloven er en generell kontraktslov, og det ville helt klart ikke være hensiktsmessig om et særskilt unntak som det som foreslås i Finansdepartementets høringsnotat, skulle tas inn i denne loven.»

Departementet legger til grunn at det ikke er behov for ytterligere høring av forslaget.

3.5 Departementets vurdering

Finansdepartementet slutter seg til forslaget fra Finanstilsynet og Bankenes sikringsfond om å gjeninnføre unntaket fra samtykkekravet i finansavtaleloven § 45. Den endrede rettstilstanden fra årsskiftet fremstår ikke som tilsiktet. Departementet viser til at det ikke fremstår som tilsiktet at

unntaket ble tatt ut av loven fra 1. januar 2019, og mener det er like stort behov for unntaket fremover som det har vært. Ettersom finansforetaksloven ikke gir hjemmel for å gjøre unntak fra andre lover, kunne unntaket ikke inntas i forskrift. Departementet foreslår derfor å innta unntaket i finansforetaksloven § 19-11 nytt sjette ledd.

Departementet viser for øvrig til begrunnelsen for unntaket som ble gitt i Ot.prp. nr. 72 (2008–2009) avsnitt 5.5:

«Som del av arbeidet med å sikre finansiell stabilitet i Norge, er det etter departementets vurdering et mål at Norges Bank og Bankenes sikringsfond har et best mulig rettslig rammeverk for å kunne tilføre kreditt eller yte andre støtte tiltak ved en eventuell bankkrise. Lovendringsforslaget vil etter departementets syn sikre bedre grunnlag for de to institusjonene til å kunne yte kreditt og andre støttetiltak i en eventuell krisesituasjon.

Rettsgrunnlaget som styrer de to institusjonenes mulighet til å tilby krisehjelp til banker mv., bør etter departementets vurdering være utformet slik at adgangen til å ta pant som sikkerhet for krisehjelpen fremgår tydelig. Finansdepartementet mener, i samråd med Justisdepartementet, at det er mest hensiktsmessig med en avklaring av dette gjennom en eksplisitt lovregel.

Departementet slutter seg til Norges Bank og Bankenes sikringsfonds vurdering av at en avklart rettssituasjon er viktig av hensyn å sikre at de to institusjonene ikke kan møtes med erstatningssøksmål fra låntakere som har fått sine lånefordringer overdratt uten samtykke. Det er vesentlig at det i en krisesituasjon ikke oppstår unødvendig usikkerhet eller tvist om rettsgrunnlaget for de aktuelle tiltakene. Etter gjeldende rett, hvor det ikke er eksplisitt avklart om Norges Bank og Bankenes sikringsfond er omfattet av samtykkekravet i finansavtaleloven § 45, vil faren for eventuelle etterfølgende søksmål kunne føre til at bankenes eller kredittforetaks utlånsporteføljer ikke kan brukes som sikkerhet for tilførsel av likviditet i en krisesituasjon.

(...)

Finansdepartementet legger, i samråd med Justisdepartementet, til grunn at et unntak fra samtykkekravet i finansavtaleloven § 45 for Bankenes sikringsfond og Norges Bank i realiteten ikke anses som en utvidelse av unntakets rekkevidde, ettersom Norges Bank og Bankenes sikringsfond ikke kan anses som dårligere motparter for låntakerne enn de institusjonene som lånefordringer i dag kan overdras til uten samtykke.»

4 Gjennomføring av CRR/CRD IV

4.1 Bakgrunn

EØS-komiteen vedtok ved beslutning nr. 79/2019 av 29. mars 2019 å endre EØS-avtalens vedlegg IX ved å innlemme Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (det fjerde kapitalkravsdirektivet, CRD IV) og Europaparlaments- og rådsforordning 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning 648/2012/EU (kapitalkravsforskriften, CRR).

Kapitalkravsreglene CRD IV/CRR utgjør tredje revisjon av EUs kapitalkravsregelverk, og ble vedtatt i EU i 2013. Hovedmålet med det reviderte regelverket er å gjennomføre Basel III-anbefalingene i EU og å bidra til en mer solid banksektor gjennom skjerpede krav til ansvarlig kapital og nye kvantitative likviditetskrav. Direktivet CRD IV gjennomfører Baselkomiteens anbefalinger om kapitalbufferkrav og pilar II, og viderefører gjeldende konsesjonsbestemmelser og bestemmelser om tilsynsmyndighetenes virksomhet og virksomhetsstyring i bankene. Forordningen CRR gjennomfører Baselkomiteens anbefalte minstekrav til ansvarlig kapital, likviditet og offentliggjøring av finansiell informasjon og viderefører gjeldende bestemmelser om store engasjementer. Forordningen har reduserte kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter (SMB).

Det materielle innholdet i regelverket er i all hovedsak gjennomført i norsk rett. Stortinget vedtok i juni 2013, på bakgrunn av Prop. 96 L (2012–2013), lovregler om nye kapitalkrav for banker og andre kredittinstitusjoner. Reglene trådte i kraft 1. juli 2013. I april 2015 vedtok Stortinget finansforetaksloven, jf. Prop. 125 L (2013–2014). Finansforetaksloven trådte i kraft 1. januar 2016. Disse lovvedtakene gjennomfører, sammen med utfyllende forskrifter, store deler av CRD IV og det materielle innholdet i CRR.

Når EØS-komiteebeslutningene trer i kraft (antakelig i løpet av høsten 2019), vil det likevel

være behov for en rekke forskriftsendringer. Kapitalkravsforskriften skal for eksempel innlemmes ved inkorporasjon (henvisning), og ikke lenger være «speilet» i full norsk regeltekst. Finanstilsynet utarbeidet et høringsnotat med forslag til nødvendige lov- og forskriftsendringer, datert 27. april 2018. I hovedsak inneholder høringsnotatet forslag til forskriftsendringer, men høringsnotatet identifiserte også behov for enkelte lovendringer, som følges opp her.

De forslagene som følges opp her, gjelder:

- Lovfesting av nedre grense for krav til startkapital som kan settes for en bank eller kredittforetak
- Søknadsplikt ved opptak av ansvarlig kapital
- Saksbehandlingsfrist for kontroll med eiere av kvalifiserte eierandeler i finansforetak
- Endring i AIF-loven av en henvisning til en forskrift som er opphevet

4.2 Høring

Finansdepartementet sendte Finanstilsynets høringsnotat på høring 30. mai 2018. Høringsfristen ble satt til 30. august 2018.

Notatet ble sendt på høring til følgende instanser:

Alle departementene

Brønnøysundregistrene

Datatilsynet

Folketrygdfondet

Forbrukerrådet

Forbrukertilsynet

Konkurransetilsynet

Regelrådet

Regjeringsadvokaten

Riksadvokaten

Riksrevisjonen

Skattedirektoratet

Statens Pensjonskasse

Statistisk sentralbyrå

Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Universitetet i Agder

Universitetet i Bergen
 Universitetet i Oslo
 Universitetet i Tromsø – Norges arktiske
 universitet
 Økokrim

Akademikerne
 Aksjonærforeningen i Norge
 Bedriftsforbundet
 Den norske advokatforening
 Den norske Revisorforening
 Finans Norge
 Finansforbundet
 Finansieringsselskapenes forening
 Handelshøyskolen BI
 Hovedorganisasjonen Virke
 Huseiernes landsforbund
 Kommunalbanken Norge
 KS
 Landsorganisasjonen i Norge
 Nordic Trustee
 Norges Bank
 Norges handelshøyskole
 Norges Juristforbund
 Norsk Kapitalforvalterforening
 Norske finansanalytikers forening
 Næringslivets Hovedorganisasjon
 Oslo Børs
 Småbedriftsforbundet
 Sparebankforeningen i Norge
 Verdipapirfondenes forening
 Verdipapirforetakenes Forbund
 Verdipapirsentralen

Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til de forslagene til lovendringer som behandles i denne proposisjonen. Følgende høringsinstanser har imidlertid gitt merknader til høringsforslaget:

Norges Bank
 Regelrådet

DNB ASA
 Finans Norge
 Finansforbundet
 Hovedorganisasjonen Virke
 Kommunalbanken

Følgende høringsinstanser har uttalt at de ikke har merknader eller ikke ønsker å delta i høringen:

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)
 Brønnøysundregistrene
 Datatilsynet

Forsvarsdepartementet
 Helse- og omsorgsdepartementet
 Justis- og beredskapsdepartementet
 Klima- og miljødepartementet
 Kunnskapsdepartementet
 Landbruks- og matdepartementet
 Skattedirektoratet
 Statistisk sentralbyrå
 Utenriksdepartementet

Norsk kapitalforvalterforening
 Økonomiforbundet

4.3 Lovfesting av nedre grense for krav til startkapital som kan settes for en bank eller kredittforetak

4.3.1 Gjeldende rett

Etter finansforetaksloven § 3-4 skal banker, kredittforetak og finansieringsforetak ha aksjekapital, grunnfondskapital og annen egenkapital (samlet startkapital) som utgjør et beløp i norske kroner som minst svarer til 5 millioner euro. Etter bestemmelsens femte ledd kan departementet i særlige tilfeller samtykke til lavere samlet startkapital.

4.3.2 EØS-rett

Det følger av CRD IV artikkel 12 nr. 1 at medlemsstatene skal «avslå å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon når kredittinstitusjonen ikke har en separat ansvarlig kapital eller i tilfeller der startkapitalen er mindre enn 5 millioner euro». Etter artikkel 12 nr. 4 bokstav a kan medlemsstatene gi tillatelse til særlige kategorier av kredittinstitusjoner som har en startkapital som er mindre enn 5 millioner euro, på vilkår dersom startkapitalen ikke er mindre enn 1 million euro. Medlemsstatene må i tilfelle notifisere EBA og Kommisjonen (EFTAs overvåkningsorgan for EØS-EFTA-landene).

4.3.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet foreslår i høringsnotatet kapittel 11 at det skal fremgå av finansforetaksloven § 3-4 at startkapitalen ikke kan settes lavere enn 1 million euro, jf. kapitalkravsdirektivet artikkel 12 nr. 4.

4.3.4 Høringsinstansenes syn

Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til Finanstilsynets forslag.

4.3.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til Finanstilsynets forslag om at den nedre grensen for krav til startkapital bør fremgå av finansforetaksloven § 3-4. Endringen har ingen praktisk betydning, ettersom departementet uansett vil være folkerettslig forpliktet til å forholde seg til denne grensen.

4.4 Søknadsplikt ved opptak av ansvarlig kapital

4.4.1 Gjeldende rett

Finansforetaksloven stiller krav til godkjenning fra Finanstilsynet for opptak av ansvarlig kapital. Finansforetaksloven § 10-4 sier at finansforetaks vedtektsfestede egenkapital ikke kan endres uten samtykke fra Finanstilsynet. Pensjonskasser har ikke vedtektsfestet egenkapital, men Finanstilsynet har tolket det dit hen at pensjonskassene faller inn under denne bestemmelsen. Beregningsforskriften §§ 15 og 16 krever at Finanstilsynet gir samtykke til både opptak og innfrielse av fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital i foretak omfattet av CRD IV-reglene. For forsikringsforetak og pensjonskasser følger det av finansforetaksloven § 13-16 at opptak av fondsobligasjonskapital og ansvarlig lånekapital krever samtykke fra Finanstilsynet. Finansforetaksloven stiller ikke krav om samtykke fra Finanstilsynet for andre foretak.

4.4.2 EØS-rett

Det fremgår av CRR artikkel 77 at kredittinstitusjoner og verdipapirforetak må ha forhåndsgodkjenning av tilsynsmyndighetene for å kunne redusere rene kjernekapitalinstrumenter, annen godkjent kjernekapital (fondsobligasjonskapital) og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital). Tilsvarende følger det av Solvens II-forordningen (forordning 2015/35) artikkel 71, 73 og 77 at forsikringsforetak må ha forhåndsgodkjenning av tilsynsmyndighetene for å kunne redusere basiskapitalposter som inngår i de ulike kapitalgruppene.

Det er ikke krav om godkjenning for opptak av ansvarlig kapital etter kapitalkravsreglene.

4.4.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet foreslår at norsk praksis endres i tråd med CRR og Solvens II slik at kapitalforhøyelser som hovedregel ikke lenger skal kreve til-

latelse fra tilsynet. Finanstilsynet viser til at sammensetningen av den ansvarlige kapitalen rapporteres regelmessig til Finanstilsynet, og det anses tilstrekkelig for kontrollformål å sammenligne foretakenes regelmessige rapportering med regnskap, opplysninger i Foretaksregisteret og børsmeldinger mv. Foretakene plikter i dag ikke å melde om tillatelsene til kapitaløkning er benyttet. Finanstilsynet foreslår å innføre en forskriftshjemmel i finansforetaksloven § 10-4 om å gjøre unntak fra kravet om samtykke.

Finanstilsynet foreslår å innta et generelt samtykkekrav for opptak av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital i finansforetaksloven § 11-2 nytt annet ledd, med tilsvarende unntakshjemmel som for egenkapital. Slike samtykkekrav fulgte tidligere av forretningsbankloven og sparebankloven og Finanstilsynet har antatt at det ikke har vært meningen å endre rettstilstanden.

Den nærmere angivelsen av unntaket fra samtykkekravene etter §§ 10-4 og 11-2 foreslår Finanstilsynet at gis i forskrift.

Finanstilsynet foreslår å beholde søknadsplikt for følgende typer kapitalforhøyelser:

- Tillatelse til kapitalforhøyelse gjennom emisjon av egenkapitalbevis i sparebanker,
- Tillatelse til opptak av ansvarlig lånekapital for forsikrings- og pensjonsforetak,
- Tillatelse til kapitalforhøyelse ved tingsinnskudd og
- Fondsemisjon i sparebanker.

Om disse typene kapitalforhøyelser skriver Finanstilsynet følgende i høringsnotatet:

«Tillatelse til kapitalforhøyelse gjennom emisjon av egenkapitalbevis i sparebanker bør fortsatt være søknadspliktig. Dersom en sparebank som utsteder egenkapitalbevis har en høyere markedsverdi enn bokført verdi, må egenkapitalbevisene utstedes til en overkurs som reflekterer merverdiene i banken for at ikke den oppgjente egenkapitalen (grunnfondskapitalen) må følges opp ved etterfølgende utstedelser av egenkapitalbevis. Søknadsplikten bør videreføres først og fremst fordi Finanstilsynet må vurdere tegningskursen slik at det ikke skjer en utvanning av den eierløse kapitalen i banken.

Tillatelse til opptak av ansvarlig lånekapital for forsikrings- og pensjonsforetak bør fortsatt være søknadspliktig da låneopptak i utgangspunktet anses som forsikringsfremmed virksomhet som etter loven ikke er tillatt. Det følger imidlertid av Solvens II-regelverket at fore-

take kan oppfylle kravet til ansvarlig kapital gjennom opptak av ansvarlig lån og fondsobligasjonskapital. Finanstilsynet bør, i lys av låneforbudet, påse at foretakene tar opp lån som kvalifiserer som ansvarlig kapital.

Tillatelse til kapitalforhøyelse ved tingsinnskudd bør fortsatt være søknadspliktig for finansforetak ettersom det følger av finansforetaksloven at kapitalforhøyelse skal skje gjennom innbetaling av penger, mens tingsinnskudd er tillatt på gitte vilkår. Søknadsplikten anses nødvendig både av hensyn til kontroll med at det som inngår som tingsinnskudd faktisk er tillatt etter loven, og at foretaket har fulgt prosedyrer for særskilt verdsettelse mv.

Fondsemisjon i sparebanker bør fortsatt være gjenstand for myndighetsgodkjenning da utjevningsfondet tilhørende egenkapitalbeveiseierne og grunnfondskapitalen (sparebankens fond og gavefondet) dekker de første tapene ved utlånstap, og fungerer dermed som en buffer for egenkapitalbeveiseierens øvrige kapital (eierandelskapital og overkursfond). I sparebanker tilhører kapitalen som dekker det første tapet to grupper, hhv. kapital tilhørende egenkapitalbeveiseierne og grunnfondskapital (eierløs kapital). En forskjell på fondsemisjoner i aksjebanker og sparebanker er at kapitalen i en sparebank flyttes ved bruk av utjevningsfondet, slik at den eierløse kapitalen må dekke en større andel av det første tapet i banken. For øvrige foretak har fondsemisjoner ingen betydning ettersom aksjonærene eier kapitalen som tar det første tapet.»

4.4.4 Høringsinstansenes syn

Det har ikke kommet merknader til forslaget om endringer i reglene om søknadsplikt ved opptak av ansvarlig kapital.

4.4.5 Departementets vurdering

Departementet er enig med Finanstilsynets vurderinger om at det ikke er nødvendig å stille et generelt krav om samtykke fra Finanstilsynet for opptak av ansvarlig kapital. Frem til vedtakelsen av finansforetaksloven gjaldt kravet om godkjenning av kapitalforhøyelse kun for grunnfond og egenkapitalbevis. Bestemmelsen ble gjort generell ved vedtakelsen av finansforetaksloven, men regelen har medført unødvendig administrativt merarbeid for foretakene og Finanstilsynet. De hensynene som bestemmelsen skal

ivareta, gjør seg kun gjeldende ved enkelte typer kapitalforhøyelser, og bør avgrenses til kun å gjelde disse tilfellene, slik Finanstilsynet har foreslått.

Departementet er videre enig med Finanstilsynet i at det bør inntas en tilsvarende lovbestemmelse om krav om samtykke for opptak av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonskapital som for kapitalforhøyelser, jf. forslaget til § 11-2 nytt annet ledd. Departementet viser til at slike krav tidligere fremgikk av spesiallovgivningen, og at også beregningsforskriften stiller slike krav i dag.

Departementet merker seg at det ikke har kommet høringsmerknader til forslagene.

Selve avgrensningen av samtykkekravet legger departementet opp til at gjøres i forskrift, i tråd med Finanstilsynets utkast. Departementet foreslår å innta forskriftshjemler i finansforetaksloven §§ 10-4 og 11-2.

4.5 Saksbehandlingstid ved kontroll med eiere av kvalifiserte eierandeler i finansforetak

4.5.1 Gjeldende rett

Finansforetaksloven kapittel 6 har regler om kontroll med eiere av kvalifiserte eierandeler i finansforetak. Finansforetaksloven § 6-2 har bestemmelser om saksbehandlingsregler og frist for å avgjøre en søknad om erverv av kvalifisert eierandel. Fristen for å behandle en søknad er 60 arbeidsdager. Bestemmelsen åpner for at departementet eller Finanstilsynet innen 50 arbeidsdager kan anmode om ytterligere opplysninger. Fristen avbrytes ved anmodning om ytterligere opplysninger frem til svar fra erverver er mottatt, men med maksimalt 20 arbeidsdager hvis erververen er undergitt tilsyn i eller er hjemmehørende i en EØS-stat. For andre erververe har loven ingen maksimalfrist for hvor lenge fristen avbrytes.

4.5.2 EØS-rett

CRD IV artikkel 22 nr. 3 har bestemmelser om saksbehandlingsregler og frist for å avgjøre en søknad om erverv av kvalifisert eierandel. Fristen er 60 arbeidsdager. Bestemmelsen åpner for at myndighetene innen 50 arbeidsdager kan anmode om ytterligere opplysninger. I så fall suspenderes vurderingsperioden frem til svar er mottatt, men ikke med mer enn 20 arbeidsdager. For erververe fra tredjeland kan imidlertid vurderingsperioden i slike tilfeller suspenderes noe lengre, men maksimalt i 30 arbeidsdager, jf. artikkel 22 nr. 4.

4.5.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet viser i høringsnotatet kapittel 8 til at dersom slik frist ikke er tatt inn i loven, vil Finanstilsynet, når CRD IV-direktivet gjennomføres i norsk rett, være forpliktet til å følge den angitte maksimalfristen i direktivet. Finanstilsynet foreslår derfor at maksimalgrensen på 30 arbeidsdager tas inn i finansforetaksloven. Tilsynet viser til at en tilsvarende begrensning var tatt inn i den nå opphevede finansieringsvirksomhetsloven § 2-3 (3).

4.5.4 Høringsinstansenes syn

Det har ikke kommet merknader til forslaget om endringer i saksbehandlingsreglene ved kontroll med eiere av kvalifiserte eierandeler.

4.5.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til Finanstilsynets forslag om å innta maksimalgrensen på 30 arbeidsdager for erververe fra tredjeland, i finansforetaksloven.

Departementet viser for øvrig til at professor Tarjei Bekkedal på oppdrag fra Finansdepartementet har utredet en revisjon av eierkontrollreglene. Departementet vil følge opp utredningen.

4.6 Endring i AIF-loven

4.6.1 Gjeldende rett

Lov om alternative investeringsfond (AIF-loven) § 2-6 regulerer krav til startkapital for forvaltere av alternative investeringsfond. Første ledd første og annet punktum gir minstekrav til startkapital for henholdsvis eksterne forvaltere og internt forvaltede fond. Tredje punktum regulerer hva som regnes som startkapital. Det følger av bestemmel-

sen at «]s]om startkapital regnes ansvarlig kapital som nevnt i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 3 nr. 1, 2, 3, 5, 9 og 12».

Etter annet ledd kan departementet i forskrift gi nærmere regler om krav til startkapital, herunder stille krav om høyere kapital.

Etter ikrafttredelsen av AIF-loven er forskriften § 3 oppdatert slik at nummerhenvisningen i første ledd tredje punktum ikke lenger er riktig.

4.6.2 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet foreslår i høringsnotatet å oppheve AIF-loven § 2-6 første ledd tredje punktum. Finanstilsynet foreslår i stedet at definisjonen av startkapital inntas i forskriften om alternative investeringsfond (AIF-forskriften). Finanstilsynet viser til at dette vil gjøre kapitalkravsreglene for AIF-forvaltere mer sammenfallende med de tilsvarende kravene som gjelder for forvaltningsselskaper for verdipapirfond.

4.6.3 Høringsinstansenes syn

Høringsinstansene har ikke hatt merknader til dette forslaget.

4.6.4 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering og forslag. Det er ikke hensiktsmessig å ha henvisninger til en bestemt forskrift i lov ettersom henvisningen lett kan bli feil dersom forskriften senere endres. Det følger allerede av bestemmelsen at departementet kan gi forskrift om startkapital. Det er derfor ikke behov for andre lovendringer for at definisjonen skal kunne gis i forskrift.

5 Gjennomføring av direktiv 2014/50/EU

5.1 Bakgrunn

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/50/EU om minstekrav med hensyn til styrking av arbeidstakermobiliteten mellom medlemsstatene gjennom bedring av opptjening og videreføringen av rettighetene til supplerende pensjonsrettigheter.

Direktivet krever at de lovene og forskriftene som er nødvendige for å rette seg etter det, skal være vedtatt innen 21. mai 2018, eller at partene i arbeidslivet gjennom avtale innfører nødvendige bestemmelser innen denne datoen.

Direktivet ble del av EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 188/2014 av 25. september 2014. EØS-komiteens beslutning ble godkjent av Stortinget 24. mars 2015 (Prop. 55 S (2014–2015)).

Direktivet har som formål å legge til rette for mobilitet for arbeidstakere ved å redusere hindringer som oppstår som følge av visse regler om supplerende pensjonsordninger knyttet til arbeidsforhold.

5.2 Høring

Finansdepartementet ba Finanstilsynet i brev 28. april 2016 om å utarbeide utkast til nødvendige lovendringer med tilhørende utkast til høringsnotat. Finanstilsynet utarbeidet et høringsnotat som ble oversendt departementet 31. oktober 2017. Finansdepartementet sendte Finanstilsynets høringsnotat på høring 26. februar 2018. Høringsfristen var 13. april 2018. Høringsnotatet ble sendt til følgende instanser:

Departementene

Datatilsynet
 Finanstilsynet
 Forbrukerombudet
 Forbrukerrådet
 Konkurransetilsynet
 Likestillings- og diskrimineringsombudet
 Norges Bank
 Regelrådet

Regjeringsadvokaten
 Riksadvokaten
 Riksrevisjonen
 Sivilombudsmannen
 Skattedirektoratet
 Statistisk sentralbyrå
 Økokrim

Aksjonærforeningen i Norge
 Arbeidsgiverforeningen Spekter
 Bedriftsforbundet
 Brønnøysundregistrene
 Coop Norge SA
 Den norske Advokatforening
 Den norske Aktuarforening
 Den norske Revisorforening
 Econa
 Finans Norge
 Finansforbundet
 Finansieringsselskapenes Forening
 Havtrygd Gjensidig Forsikring
 Unio
 Hovedorganisasjonen Virke
 Kommunalbanken Norge
 KS
 LO
 Nordic Association of Electricity Traders
 Norges Interne Revisorers Forening
 Norges Juristforbund
 Norges Kommunerevisorforbund
 Norges Rederiforbund
 Norsk Kapitalforvalterforening
 Norsk Sjøoffiserers Forbund
 Norsk Venturekapitalforening
 Norsk Øko-Forum
 Norske Finansanalytikerers Forening
 Norske Forsikringsmeglerers Forening
 Norske Kredittopplysningsbyråers Forening
 NTL-skatt
 NHO
 Pensjonskasseforeningen
 Personskadeforbundet LTN
 Regnskap Norge
 Skattebetalerforeningen
 Skatterevisorernes Forening
 Småbedriftsforbundet

Sparebankforeningen i Norge
 Statens pensjonskasse
 Storebrand the Nordic Association of Marine
 Insurers
 Verdipapirfondenes forening
 Verdipapirforetakenes forbund
 YS
 Økonomiforbundet

Følgende instanser har gitt merknader til høringsforslaget:

Arbeids- og sosialdepartementet

Statistisk sentralbyrå (SSB)
 Skattedirektoratet

Landsorganisasjonen i Norge
 Næringslivets Hovedorganisasjon
 Pensjonskasseforeningen

Følgende høringsinstanser har uttalt at de ikke har merknader eller ikke ønsker å delta i høringen:

Forsvarsdepartementet
 Helse- og omsorgsdepartementet
 Justis- og beredskapsdepartementet
 Klima- og miljødepartementet
 Kunnskapsdepartementet
 Samferdselsdepartementet
 Utenriksdepartementet

Datatilsynet
 Brønnøysundregistrene
 Kommunalbanken
 Norges Bank
 Regelrådet
 Riksadvokaten

Coop Norge SA

5.3 Nærmere om innholdet i direktivet

I Prop. 55 S (2014–2015) fremgår det bl.a. følgende, på side 2:

«Direktivet slår i artikkel 4 fast at pensjonsrettar skal sikrast seinast etter tre års tenestetid. Minstealderen for opptak i ordninga kan ikkje setjast høgare enn 21 år. Arbeidstakarane sine egne innskott skal betalast tilbake dersom arbeidstilhøvet vert avslutta før pensjonsrettane er sikra. Medlemsstatane kan tillate at

tariffpartane avtalar andre vilkår og reglar dersom tariffavtalene gjev minst like godt vern som direktivet og samstundes ikkje er til hinder for fri rørsle for arbeidstakarar innanfor EU.

Direktivet krev i artikkel 5 at arbeidstakarane skal halde ved lag retten til pensjon som dei har tent opp. Arbeidstakaren skal halde ved lag den opptente retten sin i ordninga når han eller ho sluttar i jobben. Desse rettane skal handsamast mest mogleg likt med rettane til dei arbeidstakarane som framleis er medlemmer i ordninga.

Artikkel 6 i direktivet har nærmare reglar om kva slags informasjon arbeidstakarane har krav på. Informasjonen skal være klar og skriftleg. Arbeidstakarane har krav på informasjon om korleis skifte av arbeid påverkar rettane deira. Dei har òg krav på informasjon om verdien av og forvaltninga av rettane til pensjon. Arbeidstakarane har krav på informasjon innan ein rimeleg frist.

Etter artikkel 7 i direktivet kan statane vedta eller halde ved lag føresegner som er meir gunstige enn dei som er fastsette i direktivet. Artikkelen slår òg fast at innarbeidinga av direktivet under ingen omstende skal nyttast som grunngeving for ei innstramming av eksisterande rettar til opptening og vidareføring av supplerande pensjon, eller til retten pensjonsmottakarar og medlemmer av ei ordning har til opplysningar i medlemsstatane.»

5.4 Virkeområde

5.4.1 Gjeldende rett

Lov 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området (lov om pensjonsrettigheter innen EØS) angir i § 2 lovens virkeområde. Det angis i nr. 1 at loven gjelder for pensjonsordninger opprettet i livforsikringsselskap, pensjonskasse, bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond og som omfattes av lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon eller lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold. Etter § 2 nr. 2 gjelder loven for kommunale pensjonsordninger som omfattes av lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner §§ 24 nr. 4 og 43 annet ledd med tilhørende forskrifter. Det følger av spesialmerknaden til bestemmelsen at oppregningen av de ulike typer ordninger er basert på hvilke ordninger som er

kjent under norsk lovgivning og praksis, og er ment å være uttømmende, jf. Ot.prp. nr. 106 (2000–2001).

Lov om pensjonsrettigheter innen EØS § 4 gjelder rett til medlemskap i pensjonsordning ved midlertidig utstasjonering i annen EØS-stat. Første ledd angir at en person som arbeider i en annen EØS-stat og som omfattes av en supplerende pensjonsordning i Norge, skal fortsatt ha rett til å være medlem med fulle rettigheter i pensjonsordningen dersom vedkommende er omfattet av norsk trygdelovgivning etter EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1 (forordning (EØF) nr. 1408/71 avdeling II).

5.4.2 EØS-rett

Direktiv 2014/50 artiklene 1 og 2 inneholder bestemmelser om direktivets formål og virkeområde, herunder unntak fra direktivet. Etter artikkel 2 nr. 1 gjelder direktivet for supplerende pensjonsordninger som ikke er omfattet av forordning (EF) nr. 883/2004.

I artikkel 3 defineres begreper i direktivet. Supplerende pensjonsordning er i artikkel 3 bokstav b definert som alle tjenstepensjonsordninger som er etablert i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis, og knyttet til et arbeidsforhold, der formålet er å gi arbeidstakere en supplerende pensjon. Det fremgår av artikkel 3 bokstav a at det med supplerende pensjon menes alderspensjon.

Direktivet gjelder ikke når arbeidstakere flytter innenfor en og samme medlemsstat, jf. artikkel 2 nr. 5.

5.4.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet foreslår å presisere i lov om pensjonsrettigheter innen EØS § 2 at loven gjelder for pensjonsordninger etablert etter tjenstepensjonsloven. Tilsynet viser til at bestemmelsen nevner de andre formene for obligatorisk tjenstepensjon, men ikke pensjonsordninger etablert etter tjenstepensjonsloven.

Videre foreslår Finanstilsynet å korrigere henvisningen i § 2 til lov 25. september 1991 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommune-loven) § 24 nr. 3. Finanstilsynet viser også til at trygdeforordning (EØF) nr. 1408/71 er erstattet av trygdeforordning (EF) nr. 883/2004, og foreslår å oppdatere henvisningen til forordningen.

Finanstilsynet viser til at direktivet har som formål å gi arbeidstakere en supplerende pensjon, jf. artikkel 1 og fortalen avsnitt 11. Tilsynet viser

til at lov om supplerende pensjonsrettigheter innen EØS gjelder alle typer pensjonsordninger som er kjent under norsk lovgivning og praksis, også avtaler om pensjonsordning for selvstendig næringsdrivende jf. § 2 nr. 6. Tilsynet har vurdert om det er behov for å la minimumskravene i direktivet også gjelde for andre supplerende pensjonsordninger enn de som er direkte omfattet av direktivet.

Finanstilsynet kan ikke se at det er reelle hensyn som tilsier at direktivet også bør gjennomføres for avtaler om pensjon som inngås av selvstendig næringsdrivende. Finanstilsynet har lagt vekt på at selvstendig næringsdrivende har tatt initiativ til og råder over pensjonsavtalen på en annen måte enn en arbeidstaker. Videre kan Finanstilsynet ikke se at gjennomføringen av direktivet forutsetter en utvidelse eller endring av formålsbestemmelsen eller virkeområdet til lov om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter.

Videre legger Finanstilsynet til grunn at direktivet ikke får anvendelse på Sykehjelps- og pensjonsordninger for leger (SOP). Finanstilsynet uttaler bl.a.:

«Medlem i SOP er enhver som har norsk autorisasjon som lege som arbeider eller har arbeidet som lege i Norge, og som er medlem av folketrygden og har vært det i minst tre år. Etter ordlyden i vedtektene omfatter ordningen både leger som er arbeidstakere, eksempelvis sykehusleger, og leger som er selvstendig næringsdrivende, dvs. som er privatpraktiserende leger. Dette tilsier isolert sett at ordningen faller inn under virkeområdet for direktiv 2014/50.

Med virkning fra 1. januar 2011 er det kun medlemmer eller tidligere medlemmer av ordningen som er autorisert som lege i Norge før 1. januar 1993 som har rett til alderspensjon etter søknad. Tidligere medlem av ordningen må ha minst 10 års opptjeningstid for å ha rett til alderspensjon. Selv om SOP i utgangspunktet også omfatter leger som er arbeidstakere, er pensjonsytelsene likevel primært rettet mot privatpraktiserende leger ettersom ordningen har regler om samordning mot annen tjenstepensjon. Pensjonen fra SOP avkortes med tjenstepensjon som mottas fra andre tjenstepensjonsordninger, herunder oppsatte rettigheter og fripoliser.

Leger som er arbeidstakere vil være omfattet av en obligatorisk privat tjenstepensjonsordning eller en offentlig tjenstepensjonsord-

ning, for eksempel gjennom helseforetakene. For slike ordninger vil kravene i direktiv 2014/50/EU gjelde. Behovet for å sikre minimumsrettighetene som direktivet gir vil derfor være ivaretatt for denne gruppen av arbeidstakere.»

5.4.4 Høringsinstansenes syn

Pensjonskasseforeningen gjør oppmerksom på at forslag til ny kommunelov ble fremmet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 16. mars 2018. Videre støtter foreningen forslaget om å justere lov om supplerende pensjonsrettigheter innen EØS § 2 nr. 1.

5.4.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til Finanstilsynets vurdering, og foreslår at lov om supplerende pensjonsrettigheter innen EØS § 2 nr. 1 endres slik at det presiseres at loven også gjelder for pensjonsordninger etablert etter tjenestepensjonsloven. Videre foreslår departementet å oppdatere henvisningen i § 2 nr. 2 til lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner, samt oppdatere henvisningen til trygdeforordning (EF) nr. 883/2004. Det vises til forslag til endring i lov om pensjonsrettigheter innen EØS § 2.

5.5 Krav til informasjon til medlemmer av supplerende pensjonsordninger

5.5.1 Gjeldende rett

Krav til å informere arbeidstakere om pensjonsrettighetene i supplerende pensjonsordninger følger av lov- eller avtalegrunnlaget for vedkommende pensjonsordning.

Når det gjelder private tjenestepensjonsordninger, skal arbeidsgiver informere arbeidstakerne om regelverket for pensjonsordningen. Det skal legges vekt på å gi arbeidstakerne et godt bilde av medlemmenes rettigheter, pensjonsinnskuddene/premiene og hvilken pensjon disse kan forventes å gi, se innskuddspensjonsloven § 2-7, foretakspensjonsloven § 2-8 og tjenestepensjonsloven § 2-8.

Utfyllende regler om informasjonsplikt til aktive medlemmer av innskuddspensjonsordninger er gitt i del 1 i forskrift til innskuddspensjonsloven og i forskrift om innskuddspensjonsordninger som skal oppfylle minstekravene i OTP-loven. Forskriften § 8 og tjenestepensjonsloven § 5-8 gjelder det enkeltes medlems rett til kontoinformasjon, og angir hvilken informasjon pensjonsinn-

retningen skal gi medlemmene, bl.a. pensjonskapitalens størrelse.

Forsikringsvirksomhetsloven inneholder regler om kommunale pensjonsordninger. For medlemmer i kommunale pensjonsordninger som fratrer sin stilling uten rett til straks begynnende pensjon, følger det av forsikringsvirksomhetsloven § 4-16 tredje ledd at pensjonsinnretningen skal utstede et pensjonsbevis til arbeidstaker. Pensjonsbeviset skal opplyse hvilke pensjonsrettigheter vedkommende har opptjent (oppsatte rettigheter) på fratredelsestidspunktet. Pensjonsinnretningen skal senere på forespørsel fra innehaveren av pensjonsbeviset gi oppdatert informasjon.

Forsikringsavtaleloven kapittel 19 inneholder regler om kollektive forsikringer. Det følger av § 19-3 at når en forsikringsordning er etablert, og senere med passende mellomrom, skal forsikringsselskapet og forsikringstakeren på forsvarlig måte sørge for at de som er eller kan bli medlemmer, blir orientert om bl.a. selskapets ytelser under avtalen, hvordan man skal forholde seg for å bli medlem eller tre ut av ordningen, og om hvilke vilkår som må være oppfylt for at forsikringen skal bli effektiv eller skal kunne opprettholdes.

Forsikringsavtaleloven § 11-3 gjelder informasjon selskapet skal gi forsikringstakeren i forsikringstiden, og angir bl.a. at selskapet på forsvarlig måte skal holde forsikringstakeren orientert om de sider av forsikringsavtalen som det er viktig for forsikringstakeren å kjenne til.

Forsikringsvirksomhetsloven gjelder forsikringsforetak og pensjonsforetak som driver virksomhet i henhold til finansforetaksloven jf. § 1-1. Forsikringsvirksomhetsloven § 2-7 angir at det enkelte medlem og pensjonist hvert år skal motta en oppgave med informasjon om nivået på vedkommendes opptjente pensjonsrettigheter. Forskrift 30. juni 2006 nr. 869 om livsforsikring mv. § 11-5 angir at hvert medlem etter anmodning skal informeres om forventet nivå på vedkommendes pensjonsytelser, se bokstav a. Ved ansettelsesforholdets opphør skal medlemmet på anmodning få opplyst pensjonsytelsens størrelse og betingelsen for overføring av pensjonsrettigheter til en annen pensjonskasse eller livsforsikringsselskap, jf. bokstav b.

Lov om pensjonsrettigheter innen EØS angir i § 6 krav til informasjon som arbeidsgiver eller den som administrerer pensjonsordningen, skal gi når en person som omfattes av en supplerende pensjonsordning, flytter til en annen EØS-stat enn Norge. Det skal bl.a. gis informasjon om pensjonsrettigheter når vedkommende går ut av ordningen.

5.5.2 EØS-rett

Direktivet angir i artikkel 6 nr. 1 at medlemsstatene skal sikre at aktive medlemmer av en ordning på anmodning skal få opplysninger om hvordan avslutning av et arbeidsforhold vil påvirke rettighetene til supplerende pensjon. Det skal særlig informeres om opptjeningsvilkårene og betydningen av disse når arbeidsforholdet avsluttes, verdien av de opptjente rettighetene eller en vurdering av de opptjente pensjonsrettighetene som ikke skal være eldre enn 12 måneder fra anmodningen ble fremsatt, og vilkårene for fremtidig behandling av opptjente pensjonsrettigheter, se bokstav a til c.

Medlemsstatene skal etter artikkel 6 nr. 2 sikre at framtidige mottakere på anmodning skal få opplysninger om verdien av pensjonsrettighetene og vilkårene for behandlingen av disse rettighetene. Artikkel 6 nr. 3 angir at bestemmelsene i nr. 2 skal også gjelde for mottakere av etterlatteytelser.

Det stilles krav om at opplysningene skal være tydelige, skriftlige og gis innen rimelig tid, se artikkel 6 nr. 4.

Direktivet åpner i artikkel 6 nr. 4 for at medlemsstatene kan fastsette at det ikke er behov for å gi opplysninger som nevnt i bestemmelsen oftere enn én gang i året.

Artikkel 6 nr. 5 fastsetter at pliktene som følger av artikkel 6, ikke påvirker, men kommer i tillegg til, pliktene til tjenstepensjonsforetakene fastsatt i direktiv 2003/41/EF (tjenstepensjonsdirektivet) artikkel 11.

5.5.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet foreslår å lovfeste en plikt for arbeidsgiver og forsikringstaker til å gi informasjon på anmodning fra arbeidstaker og fratrådte medlemmer om de forholdene som er særskilt nevnt i direktivet, i forsikringsavtaleloven § 19-3.

Videre foreslår Finanstilsynet at arbeidstakers rett på informasjon også fremgår av spesiallovene som regulerer medlemmets pensjonsordning, og foreslår at kravene til informasjon lovfestes i foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven og tjenstepensjonsloven. I tillegg foreslår Finanstilsynet at det i forsikringsvirksomhetsloven fastsettes at medlemmer av kommunale pensjonsordninger skal ha rett til å få informasjon på forespørsel. For tidligere medlemmer av kommunale pensjonsordninger foreslår Finanstilsynet en presisering i forsikringsvirksomhetsloven § 4-16 om at det

skal gis informasjon om vilkårene for regulering av oppsatte pensjonsrettigheter.

Det foreslås i høringsnotatet at plikt til å informere fratrådte medlemmer av en kollektiv pensjonsordning og andre sikrede under ordningen som anmoder om informasjon, tas inn i forsikringsavtaleloven § 11-3. Informasjonsplikten i dette tilfellet gjelder kun forsikringsforetaket.

Når det gjelder direktivet artikkel 6 nr. 4, som åpner for at medlemsstatene kan fastsette at det ikke er behov for å gi opplysninger som nevnt i bestemmelsen oftere enn én gang i året, mener Finanstilsynet det ikke er grunn til å begrense plikten til å gi oppdatert informasjon. Tilsynet viser til medlemmets behov for oppdatert informasjon.

5.5.4 Høringsinstansenes merknader

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) stiller spørsmål ved om det behov å lovfeste at aktive medlemmer skal kunne be om informasjon både fra forsikringsforetaket og fra bedriften. Etter NHOs syn er dagens regelverk tilstrekkelig når det gjelder å gi aktive medlemmer informasjon. Dersom det foreslås en slik plikt, mener NHO det er naturlig at forsikringsforetaket har ansvar for å gi informasjonen. Etter NHOs syn bør ikke bedriftenes ansvar for informasjon utvides. Det vises til at de fleste bedrifter i Norge er små og mellomstore, og ikke vil ha kompetanse eller være egnet til å følge opp henvendelser om vilkårene for opptjening av rett til pensjon.

Pensjonskasseforeningen viser til at informasjonskrav i gjeldende regulering dels er rettet mot arbeidsgivere og dels mot pensjonsinnretningene. Foreningen har ikke innvendinger til at plikt til å gi informasjon til rettighetshaver på forespørsel inntas i pensjonslovgivningen, og anser dette som en kodifisering av praksis i pensjonskassene. Videre påpeker Pensjonskasseforeningen at utkastet til regler innebærer en dobbeltregulering. Foreningen støtter likevel forslaget til lovendringer.

5.5.5 Departementets vurdering

Departementet foreslår, i samsvar med forslaget i høringsnotatet, at medlemmer på anmodning skal få informasjon om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for forvaltning og regulering av opptjente pensjonsrettigheter. Det vises til forslag til end-

ring av forsikringsavtaleloven §§ 19-3. Departementet mener at regler om rett til informasjon på anmodning også bør fremgå av de enkelte lovene som regulerer de ulike ordningene. Det foreslås følgelig endringer i foretakspensjonsloven § 2-8, innskuddspensjonsloven § 2-7 og tjenestepensjonsloven § 2-8.

Videre foreslås det at plikt til å informere fra trådte medlemmer av kollektiv pensjonsordning og andre sikrede under ordningen som anmoder om informasjon, tas inn i forsikringsavtaleloven § 11-3. Departementet viser til at plikt til å gi informasjon også gjelder overfor fratrådte medlemmer og etterlatte mottakere av etterlatteytelser knyttet til supplerende pensjonsordninger, jf. artikkel 6 nr. 2 og 3.

I tillegg foreslås det en presisering om at tidligere medlemmer av kommunale pensjonsordninger skal gis informasjon om vilkårene for regulering av oppsatte pensjonsrettigheter. Departementet viser til forslag til endring i forsikringsvirksomhetsloven § 4-16 tredje ledd.

Når det gjelder hvem informasjonsplikten gjelder for, foreslår departementet at arbeidsgiver og pensjonsleverandøren skal ha ansvar for å informere medlemmer og andre sikrede. Departementet bemerker at direktivet ikke angir hvem som er pliktig til å gi informasjonen som omhandlet i artikkel 6. Gjeldende rett om plikt til å gi informasjon er rettet mot arbeidsgiver og pensjonsleverandøren.

Departementet foreslår, i samsvar med forslaget i høringsnotatet, ikke å benytte direktivets mulighet til å begrense plikten til å gi informasjon til én gang i året.

5.6 Tilbakebetaling

5.6.1 Gjeldende rett

Det følger av foretakspensjonsloven § 10-2, innskuddspensjonsloven § 9-2 bokstav d og tjenestepensjonsloven § 6-1 andre ledd at innbetalte midler knyttet til pensjoner som ikke kommer til utbetaling, skal overføres til arbeidsgiverforetakets premiefond, alternativt innskuddsfondet.

Lov om pensjonsrettigheter innen EØS § 8 gir Kongen hjemmel til å gi forskrifter som utfyller og gjennomfører bestemmelsene i loven.

5.6.2 EØS-rett

Direktivet artikkel 4 nr. 1 bokstav c fastsetter at dersom en arbeidstaker som slutter i arbeidet og ennå ikke har opptjent pensjonsrettigheter når

arbeidsforholdet avsluttes, skal innskuddene som arbeidstakeren har betalt inn eller som er betalt inn på vegne av arbeidstakeren, tilbakebetales i samsvar med lovgivning, tariffavtale eller andre arbeidsavtaler.

Hvis det gjelder en pensjonsordning der arbeidstakeren bærer investeringsrisikoen, skal i så fall innskudd som er innbetalt, eller investeringsverdien av innskuddene, tilbakebetales.

5.6.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet legger til grunn at tilbakebetalingskravet i direktivet kun gjelder for pensjonsinnskudd som arbeidstakeren dekker for egen regning, og som er innbetalt av arbeidstakeren eller på arbeidstakerens vegne i perioden før rett til pensjon er opptjent. Det legges til grunn at tilbakebetalingskravet kun gjelder alderspensjonsdelen. Tilsynet viser til at tjenestepensjonsordninger etablert i henhold til innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven og tjenestepensjonsloven er arbeidsgiverfinansierte og at de, i tillegg til innskudd fra arbeidsgiver, også kan finansieres ved innskudd fra arbeidstakerne innenfor gitte grenser. Tilsynet viser også til at direktivkravet er begrenset til kun å gjelde arbeidstakere som ved opphør av medlemskapet flytter til annen EØS-stat.

Finanstilsynet foreslår at det ikke lovfestes en plikt til tilbakebetaling i lov om supplerende pensjonsrettigheter for personer som ved opphør av medlemskap i pensjonsordning flytter til annen EØS-stat. Tilsynet viser bl.a. til at arbeidstaker i medlemstiden bl.a. har vært forsikret mot uførhet. Rimelighetshensyn kan tilsi at innbetalinger, uten at det gir rett til pensjon, tilbakebetales til arbeidstaker som flytter til annen EØS-stat. Tilsynet viser også til at tilbakebetaling vil reise skattemessige spørsmål, og vurderinger av latente rettigheter i offentlige tjenestepensjonsordninger. Det vises til at det gis fradrag i skatt for arbeidstakers innskudd til offentlig tjenestepensjonsordning og for innskudd som arbeidstakeren har betalt inn i tillegg i private tjenestepensjonsordninger.

5.6.4 Høringsinstansenes merknader

LO mener alle arbeidstakere, uavhengig av om de flytter til et annet EØS-land eller forblir i Norge, ved fratreden må få med seg all tjenestepensjonsopptjening, dvs. både egne innskudd og det arbeidsgiver har betalt inn.

Pensjonskasseforeningen mener at direktivets tilbakebetalingskrav er avgrenset til innskudd

arbeidstaker selv må ha foretatt. Foreningen påpeker at det i pensjonskassesammenheng, utenfor tariffområdet KS, er et gjennomgående trekk at tilleggsskudd fra arbeidstaker ikke er utbredt. Foreningen slutter seg til Finanstilsynets forslag om at det ikke foreslås en plikt til tilbakebetaling.

Skattedirektoratet bemerker at tilbakebetaling av pensjonsinnskudd til arbeidstaker vil reise skattemessige spørsmål, og redegjør for disse.

SSB påpeker viktigheten av et godt system for registrering av oppsatte rettigheter og ev. tilbakebetaling av innbetalinger i arbeidsforhold.

5.6.5 Departementets vurdering

Departementet viser til at direktivet angir tilbakebetalingskrav for innskudd som er innbetalt av arbeidstakeren eller på vegne av arbeidstakeren. Direktivet er begrenset til arbeidstakere som flytter til annen EØS-stat. Departementet er enig med Finanstilsynet i at direktivets tilbakebetalingskrav er begrenset til innskudd som kun gjelder alderspensjonsdelen, og som arbeidstaker dekker for egen regning.

Departementet mener det er behov for en hjemmel slik at det kan fastsettes nærmere regler om tilbakebetaling i forskrift. Departementet foreslår derfor at forskriftshjemmelen i lov om supplerende pensjonsrettigheter innen EØS § 8 utvides.

I høringen har *Skattedirektoratet* påpekt at en bestemmelse om tilbakebetaling vil reise skatterettslige spørsmål. Departementet bemerker at skatterettslige spørsmål vil bli vurdert i forbindelse med fastsettelse av forskriftsbestemmelsen.

Departementet viser til forslag til endring av lov om supplerende pensjonsrettigheter § 8 annet ledd.

5.7 Utbetaling av engangsbeløp

5.7.1 Gjeldende rett

Innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven og tjenestepensjonsloven åpner ikke for at pensjonskapitalen eller premiereserven kan utbetales direkte til medlemmet. Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i mindre enn tre år, og som slutter i foretaket med rett til opptjent pensjon, og som deretter bosetter seg i utlandet, kan imidlertid benytte premiereserven eller opptjent pensjonskapital til å sikre seg pensjonsrettigheter i en

utenlandsk pensjonsinnretning, se foretakspensjonsloven § 4-10, innskuddspensjonsloven § 6-2 fjerde ledd og tjenestepensjonsloven § 6-6.

5.7.2 EØS-rett

Artikkel 5 nr. 1 fastsetter at medlemsstatene skal gjøre de tiltak som er nødvendige for å sikre at de opptjente pensjonsrettighetene til en arbeidstaker som slutter i arbeidet, kan bli stående i den supplerende pensjonsordningen de ble opptjent.

Artikkel 5 nr. 3 åpner for at medlemsstatene på nærmere angitte vilkår kan tillate at opptjente rettigheter til en arbeidstaker som slutter i arbeidet, utbetales som et engangsbeløp.

5.7.3 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet foreslår ikke å benytte muligheten i direktivet artikkel 5 nr. 3. Det vises til at opptjent pensjonskapital etter de sentrale pensjonslovene ikke kan utbetales til medlemmet annet enn som alderspensjonsytelser. For utenlandske statsborgere som er medlemmer av en obligatorisk tjenestepensjonsordning, og som ved opphør av medlemskapet har kortere botid enn tre år i Norge, viser tilsynet til bestemmelser som åpner for å benytte opptjent pensjonskapital til å sikre rett til pensjon i utenlandsk pensjonsinnretning.

5.7.4 Høringsinstansenes merknader

Pensjonskasseforeningen viser til at pensjonslovgivningen ikke åpner for utbetaling av pensjonskapital eller premiereserve direkte til rettighetshaver, og at kapital i de ulike ordningene etter fratreden vil bli behandlet likt, uavhengig av om vedkommende blir i Norge eller vender til annet EØS-land. Foreningen uttaler at den «gir tilslutning til at nasjonalt regelverk på dette punktet ikke endres, og følgelig at opsjonen i direktivets artikkel 5 nr. 3 gjøres gjeldende nasjonalt».

5.7.5 Departementets vurdering

Departementet er enig i Finanstilsynets vurdering, og foreslår ikke å benytte direktivets mulighet til å tillate at opptjente rettigheter til en arbeidstaker som slutter i arbeidet, kan utbetales som et engangsbeløp. Departementet foreslår derfor ikke bestemmelser om dette.

6 Forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner og krav til utenrettslig tvisteløsningsorgan

6.1 Bakgrunn

Forordning (EU) 2015/751 om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner innfører bl.a. maksimumsgrenser for formidlingsgebyrer. Forordningen inneholder også regler om opplysningsplikt om gebyrene for de forskjellige betalingskortene og varemerkene. Forordningen har også virksomhetsregler, bl.a. settes krav til uavhengighet mellom eier av kortordning og selskap som forestår kortprosesseringen.

Nasjonale regler som i all hovedsak samsvarer med forordningen, ble fastsatt av Finansdepartementet i forskrift 27. juni 2016 nr. 827 om formidlingsgebyr i kortordninger mv.

Forordningens krav om utenomrettslige tvisteløsningsorgan for behandling av tvister utenfor forbrukerforhold er ikke inntatt i forskriften om formidlingsgebyr. Forordningen stiller krav om at medlemslandene påser at det finnes utenomrettslig tvisteløsningsorgan for behandling av tvister mellom betalingsmottakere og betalingstjenestetilbydere under forordningen. Finanstilsynet viser i høringsnotat 30. november 2015 til at klager på finansinstitusjoner kan behandles i Finansklagenemnda. Finanstilsynet antar at det vil være mest hensiktsmessig at Finansklagenemndas mandat utvides til også å kunne behandle tvister knyttet til forordningen.

6.2 Høring

Utkast til regler tilsvarende forordning (EU) 2015/751 utarbeidet av Finanstilsynet ble sendt på høring 1. april 2016. Høringsnotatet ble sendt til følgende instanser:

Alle departementene

Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Finanstilsynet

Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Høgskolen i Telemark
Høgskolen i Sogn og Fjordane
Konkurransetilsynet
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Tromsø
Norges Bank
ØKOKRIM

Akademikerne
Aksjonærforeningen i Norge
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Banklovkommisjonen
Bedriftsforbundet
Coop Norge SA
Den norske advokatforening
Eiendomsmeglerforetakenes forening
Finans Norge
Finansforbundet
Finansieringsselskapenes Forening
Handelshøgskolen BI
Handelshøgskolen i Bodø
Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede
Hovedorganisasjonen Virke
Initiativ for etisk handel
Kommunalbanken Norge
KS
Landsorganisasjonen i Norge
Norges handelshøgskole
Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon
Norsk Øko-Forum
Næringslivets Hovedorganisasjon
Oslo børs
Oslo Clearing ASA

Sparebankforeningen i Norge
Strex AS
Verdipapirfondenes forening
Verdipapirforetakenes Forbund
Verdipapirsentralen
Yrkesorganisasjonenes sentralforbund
Økonomiforbundet

Følgende instans har hatt merknader til den delen av høringen som gjaldt forordningens krav til utenrettslig tvisteløsning:

Justis- og beredskapsdepartementet

6.3 Gjeldende rett

Lov 17. juni 2016 nr. 29 om klageorganer for forbrukersaker etablerer en offentlig godkjenningsordning for nemnder og meklingsorganer (klageorganer). Lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) § 4 angir at Kongen kan godkjenne klageorgan for behandling av tvister, og i forskrift gi bestemmelser om klageorganets virksomhet.

Finansklagenemnda (FinKN) er et utenrettslig tvisteløsningsorgan opprettet etter avtale mellom organisasjoner som representerer finansforetakene på den ene siden og deres kunder på den andre siden, jf. finansavtaleloven § 4. FinKN dekker tjenesteområdene forsikring, bank, finans og verdipapirfond. FinKN er godkjent etter både finansavtaleloven § 4 og forsikringsavtaleloven § 20-1. For tvister om forsikringsavtaler er Finansklagenemndas kompetanse regulert i lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (forsikringsavtaleloven) § 20-1. Det følger av Finansklagenemndas vedtekter punkt 1.4 at nemnda kan behandle klager fra forbrukere mot et finans- eller inkassoselskap. I forsikringsforhold har også næringsdrivende klageadgang.

Finansforetaksloven § 16-3 gir hjemmel for å gi pålegg til finansforetak om tilslutning til en godkjent utenrettslig tvisteløsningsordning.

6.4 Forslaget i høringsnotatet

Finanstilsynet antar det vil være hensiktsmessig at Finansklagenemndas mandat utvides til også å kunne behandle tvister mellom brukersted og kortinnløser knyttet til forordningens bestemmelser. Finanstilsynet viser til at Finansklagenemnda er et utenomrettslig tvisteløsningsorgan etablert ved avtale mellom Forbrukerrådet, Næringslivets Hovedorganisasjon, Finans Norge, Finansierings-

selskapenes Forening og Verdipapirfondenes forening. Det vises til at Finansklagenemndas kompetanse er begrenset til å løse tvister mellom finansinstitusjoner og forbrukere, mens klager knyttet til forordningen vil være næringsdrivende brukersteder. Tilsynet viser til at det følger av Finansklagenemndas vedtekter § 1-4 at nemnda også kan behandle klagesaker fra næringsdrivende på skadeforsikringsområdet, eller der det fremgår av saksbehandlingsreglene for den enkelte nemnd. Tilsynet mener dette taler for at nemndas kompetanse kan utvides til også å omfatte klager fra næringsdrivende på dette området.

6.5 Høringsinstansenes merknader

Justis- og beredskapsdepartementet bemerker at det er opp til partene som har opprettet finansklagenemnda, å avgjøre om det er ønskelig å utvide nemndas kompetanse.

6.6 Departementets vurdering

Departementet viser til at forordningen stiller krav om at medlemslandene påser at det finnes utenrettslig tvisteløsningsorgan for behandling av tvister mellom betalingsmottakere og betalings-tjenestetilbydere knyttet til bestemmelser i forordningen. Departementet er enig med Finanstilsynet i at Finansklagenemnda vil kunne være et hensiktsmessig organ for å behandle tvister som kan oppstå knyttet til bestemmelser i forordningen. Departementet mener det bør kunne vurderes om Finansklagenemndas mandat kan utvides slik at nemnda kan behandle tvister mellom finansinstitusjoner og næringsdrivende brukersteder. Som Justis- og beredskapsdepartementet påpeker, er det imidlertid opp til partene som har opprettet nemnda, ev. å utvide nemndas kompetanse. Departementet vil ta kontakt med nemnda og be om at en slik utvidelse vurderes.

Etter departementets vurdering vil det mest hensiktsmessige være om nemnda utvider sitt mandat og oppfyller forordningens krav om utenrettslig tvisteløsning, men dersom Finansklagenemndas mandat ikke utvides, vil det kunne bli aktuelt å etablere et særskilt utenrettslig organ. For å tilfredsstille forordningens krav om opprettelse av et utenrettslig tvisteløsningsorgan som kan behandle tvister knyttet til bestemmelser i forordningen, foreslår departementet en forskriftshjemmel om opprettelse og regulering av et slikt

organ. Bestemmelsen gir departementet myndighet til å opprette et organ som kan behandle tvister knyttet til forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner. Bestem-

melsen gir også departementet myndighet til å fastsette nærmere bestemmelser om organet i forskrift. Departementet viser til forslag til endring av betalingssystemloven § 6-2 bokstav d.

7 Oppretting av inkurier

Ved vedtakelsen av lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) ble flere lover opphevet. Dette gjaldt forretningsbankloven, sparebankloven, finansieringsvirksomhetsloven og banksikringsloven. I tillegg ble det foretatt en omfattende omnummerering av bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven. I enkelte andre lover er det lovbestemmelser som fremdeles viser til de opphevede lovene. Departementet foreslår å rette opp disse henvisningene slik at de i stedet viser til finansforetaksloven.

Departementet foreslår videre å rette opp enkelte henvisninger fra tjenestepensjonsloven til

forsikringsvirksomhetsloven kapittel 11, som etter omnummereringen av forsikringsvirksomhetsloven skal være til kapittel 6.

I tillegg foreslår departementet å rette opp en språklig inkurie i finansforetaksloven § 11-7 og en henvisning fra finansforetaksloven § 8-15 til allmennaksjeloven § 6-36 syvende ledd. Departementet har videre foreslått å rette opp en henvisning i finansforetaksloven § 20-1 til verdipapirhandellovens bestemmelse om startkapital, som følge av at bestemmelsen ble flyttet fra 1. januar 2019.

Endringene er av ren teknisk karakter uten materiell betydning og har ikke vært på høring.

8 Økonomiske og administrative konsekvenser

8.1 Endringene i finansforetaksloven og inkassoloven

Endringene i finansforetaksloven og inkassoloven om utlevering av opplysninger til folkeregisteret er ønsket av berørte aktører og medfører forenklinger for finansforetak, inkassoforetak, domstolene i Norge samt særlig privatpersoner som ønsker å etablere kundeforhold hos et finansforetak. Konsekvensen av at prosessen for innhenting av de aktuelle opplysningene forenkles og effektiviseres for finansforetak og inkassoforetak, er likevel vanskelig å tallfeste. For Folkeregisteret vil endringene medføre at flere aktører benytter seg av dets digitale løsning for å hente ut registeropplysninger, i tråd med hensikten bak ny folkeregisterlov og arbeidet med modernisering av Folkeregisteret. Departementet antar at endringsforslaget for øvrig ikke vil ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser.

8.2 Unntak fra samtykkekrav i finansavtaleloven overfor Bankenes sikringsfond

Lovforslaget i kapittel 3 om unntak fra samtykkekravet i finansavtaleloven for Bankenes sikringsfond, vil videreføre rettstilstanden slik den var frem til 1.1.2019 og vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Deresom forslaget ikke vedtas vil det svekke Bankenes sikringsfonds mulighet til å tilføre likviditet til et finansforetak for å unngå at foretaket blir kriserammert.

8.3 Gjennomføring av CRR/CRD IV

Forslagene i kapittel 4 om enkelte lovendringer i forbindelse med gjennomføringen av kapitalkravsforordningen CRR og kapitalkravsdirektivet CRD IV er i hovedsak tekniske justeringer som ikke medfører økonomiske eller administrative konsekvenser.

Forslaget om å gi forskriftshjemmel med sikte på å gjøre unntak fra kravet om samtykke ved kapitalforhøyelser vil medføre noe mindre administrativt arbeid for Finanstilsynet og foretakene knyttet til disse sakene. I 2018 behandlet Finanstilsynet ca. 230 søknader om kapitalendringer. Rundt 75 prosent av disse kapitalendringene omfattes av forslaget og vil ikke lenger være søknadspliktige etter innføring. Departementet anslår at de nye reglene vil kunne innebære besparelser på om lag 400 timer årlig samt besparelser i form av utvikling av IT-systemer mv. for mer effektiv håndtering av slike saker. Opphevelse av søknadsplikten vil videre innebære besparelser for foretakene i form av redusert tidsbruk og mer effektiv prosess for innhenting av kapital.

8.4 Gjennomføring av direktiv 2014/50/EU

Departementet antar at lovforslaget vil få begrenset økonomiske og administrative konsekvenser. Departementet legger til grunn at lovfestingen av medlemmers og tidligere medlemmers rett til å be om informasjon om ulike forhold rundt pensjonsordningen og opptjente pensjonsrettigheter, ikke vil medføre nevneverdige merkostnader for pensjonsinnretningene eller arbeidsgiverne da det antas at slike anmodninger også i dag etterkommes av pensjonsinnretningene i praksis. Departementet legger til grunn at de foreslåtte lovendringene ikke vil innebære merarbeid for departementet eller tilsynet.

8.5 Forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner og krav til utenrettslig tvisteløsningsorgan

Lovforslaget som gjelder forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner vil ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

9 Merknader til de enkelte bestemmelsene

9.1 Til endringene i inkassoloven

Til § 28 fjerde ledd

Bestemmelsen innebærer at inkassoforetak får hjemmel til å få utlevert kontaktopplysninger for dødsbo direkte fra Folkeregisteret når opplysningen er påkrevd for å utføre inkassooppdrag i henhold til inkassoloven.

9.2 Til endringene i forsikringsavtaleloven

Til § 11-3

Endringen i *overskriften* er begrunnet i at det tilføyes en bestemmelse om informasjonsplikt overfor tidligere medlemmer og andre sikrede.

Nytt *tredje ledd* fastsetter informasjonsplikt overfor tidligere medlemmer av kollektive pensjonsordninger og andre sikrede under slike ordninger. Selskapet skal på anmodning fra disse gi informasjon om verdien av opptjente pensjonsrettigheter, samt vilkårene for forvaltning og regulering av pensjonsrettigheten.

Bestemmelsen gjennomfører deler av direktiv 2014/50/EU artikkel 6.

Til § 19-3

Nytt *annet ledd* fastsetter regler om informasjonsplikt overfor medlemmer. Medlemmer skal på anmodning få informasjon fra arbeidsgiverforetaket om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

Bestemmelsen gjennomfører deler av direktiv 2014/50/EU artikkel 6.

9.3 Til endringene i Norfund-loven § 7

Henvisningen til lovgivningen for finansforetak oppdateres, jf. omtale i kapittel 7.

9.4 Til endringene i deltakerloven § 7

Henvisningen til lovgivningen for finansforetak oppdateres, jf. omtale i kapittel 7.

9.5 Til endringen i betalingssystemloven § 6-2

Det foreslås at departementet gis myndighet til å etablere og fastsette nærmere regler om klageordning for tvister mellom betalingsmottakere og deres tilbydere av betalingstjenester knyttet til bestemmelser i forordning (EU) 2015/751 om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner. Bestemmelsen gir departementet myndighet til å fastsette nærmere bestemmelser om organet i forskrift.

Når det vises til forordning om formidlingsgebyrer for kortbaserte betalingstransaksjoner, menes forordningsteksten som endret ved EØS-komitebeslutningen som innlemmer forordningen i EØS-avtalen, og som lest i lys av de generelle prinsippene i EØS-avtalen, herunder protokoll 1.

9.6 Til endringen i foretakspensjonsloven § 2-8

Nytt *tredje ledd* fastsetter regler om informasjonsplikt overfor arbeidstaker. Arbeidstaker skal på anmodning få informasjon fra arbeidsgiverforetaket om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

Bestemmelsen gjennomfører deler av direktiv 2014/50/EU artikkel 6.

9.7 Til endringen i innskuddspensjonsloven § 2-7

Nytt *annet ledd* fastsetter regler om informasjonsplikt overfor arbeidstaker. Arbeidstaker skal på

anmodning få informasjon fra arbeidsgiverforetaket om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

Bestemmelsen gjennomfører deler av direktiv 2014/50/EU artikkel 6.

9.8 Til endringene i lov om pensjonsrettigheter innen EØS

Til § 2

I *annet ledd nr. 1* inntas det en henvisning til lov 4. desember 2015 nr. 96 om tjenestepensjon. I *annet ledd nr. 2* oppdateres henvisningen til lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner §§ 8-7 og 13-5.

Til § 4

I *første ledd* oppdateres henvisning til forordning (EF) nr. 883/2004.

Til § 8

Forskriftshjemmelen utvides. Nytt *annet ledd* gir departementet hjemmel til å gi nærmere regler om tilbakebetaling av pensjonsinnskudd.

9.9 Til endringene i forsikringsvirksomhetsloven

Til § 4-16

Nytt *tredje ledd* fastsetter regler om informasjonsplikt overfor medlemmer. Medlemmer skal på anmodning få informasjon fra pensjonsinretningen om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for regulering av oppsatte pensjonsrettigheter.

Endringen i *fjerde ledd* innebærer at pensjonsinretningen på forespørsel fra innehaveren av pensjonsbeviset skal gi oppdatert informasjon om de oppsatte rettighetene sammen med informasjon om vilkårene for regulering av oppsatte rettigheter.

Bestemmelsen gjennomfører deler av direktiv 2014/50/EU artikkel 6.

9.10 Til endringene i burettslaglova § 5-28

Henvisningen til lovgivningen for finansforetak oppdateres, jf. omtale i kapittel 7.

9.11 Til endringene i lov om Innovasjon Norge § 6

Henvisningen til lovgivningen for finansforetak oppdateres, jf. omtale i kapittel 7.

9.12 Til endringene i verdipapirfondloven

Til § 2-13

Henvisningen til bestemmelsen om klagenemnd oppdateres som følge av at finansieringsvirksomhetsloven er erstattet av finansforetaksloven, jf. omtale i kapittel 7.

Til § 6-6

Henvisningen til regelverket om obligasjoner med fortrinnsrett oppdateres som følge av at finansieringsvirksomhetsloven er erstattet av finansforetaksloven, jf. omtale i kapittel 7.

9.13 Til endringene i tjenestepensjonsloven

Til § 2-8

Nytt *tredje ledd* fastsetter regler om informasjonsplikt overfor arbeidstaker. Arbeidstaker skal på anmodning få informasjon fra arbeidsgiverforetaket om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for forvaltning og regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

Bestemmelsen gjennomfører deler av direktiv 2014/50/EU artikkel 6.

Til § 3-3

Henvisningen fra bestemmelsen til forsikringsvirksomhetsloven rettes fra kapittel 11 til kapittel 6, som følge av at forsikringsvirksomhetsloven ble endret med virkning fra 1.1.2016.

Til § 5-1

Henvisningen fra bestemmelsen til forsikringsvirksomhetsloven rettes fra kapittel 11 til kapittel 6, som følge av at forsikringsvirksomhetsloven ble endret med virkning fra 1.1.2016.

Til § 5-9

Henvisningen fra bestemmelsen til forsikringsvirksomhetsloven rettes fra kapittel 11 til kapittel 6, som følge av at forsikringsvirksomhetsloven ble endret med virkning fra 1.1.2016.

Til § 6-4

Henvisningen fra bestemmelsen til forsikringsvirksomhetsloven rettes fra kapittel 11 til kapittel 6, som følge av at forsikringsvirksomhetsloven ble endret med virkning fra 1.1.2016.

9.14 Til endringene i finansforetaksloven

Til § 3-4

Bestemmelsen oppdateres for å reflektere at det ikke kan settes lavere krav til startkapital enn 1 million euro. Det følger av CRD IV artikkel 12 nr. 1 at medlemsstatene skal «avslå å gi tillatelse til å starte virksomhet som kredittinstitusjon når kredittinstitusjonen ikke har en separat ansvarlig kapital eller i tilfeller der startkapitalen er mindre enn 5 millioner euro». Etter artikkel 12 nr. 4 bokstav a kan medlemsstatene gi tillatelse til særlige kategorier av kredittinstitusjoner som har en startkapital som er mindre enn 5 millioner euro på vilkår dersom startkapitalen ikke er mindre enn 1 million euro.

Det vises til omtale i kapittel 4.3.

Til § 6-2

Det inntas en maksimalgrense for utvidelse av saksbehandlingsfristen når myndighetene har bedt om mer informasjon etter tredje ledd annet punktum, også for erververe fra tredjeland. Bestemmelsen gjennomfører CRD art. 22 nr. 4. Det vises til omtale i kapittel 4.5.

Til § 10-4

I *tredje ledd* tas det inn et nytt annet punktum om at reglene i bestemmelsen gjelder tilsvarende for kjernekapitalinnskudd i pensjonsforetak. Videre tas det inn en forskriftshjemmel som åpner for at

departementet kan gjøre unntak fra kravet til samtykke ved forhøyelser av finansforetaks vedtektsfestede egenkapital og kjernekapitalinnskudd i pensjonsforetak.

I *fjerde ledd* presiseres det i tråd med oppmykningen i tredje ledd, at det bare er vedtak som krever samtykke, som ikke er gyldig før Finanstilsynet har gitt samtykke.

Det vises til omtale i kapittel 4.4.

Til § 11-2

Det vises til omtale i kapittel 4.4.

Til § 8-15

Det opprettes en henvisning til asal. § 6-36 (7). Ved en inkurie viste bestemmelsen til sjette ledd istedenfor syvende ledd.

Til § 10-22 annet ledd

Det rettes opp en ufullstendig henvisning til § 10-10 tredje ledd.

Til § 11-7

En språklig inkurie i ordet «utsteder» rettes opp.

Til § 16-2 sjette ledd

Endringen medfører at finansforetak får hjemmel til å få opplysninger om foreldreansvar og kontaktopplysninger for dødsbo utlevert direkte fra Folkeregisteret. Utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret skal kun skje når opplysningene er nødvendige for utførelsen av finansforetakets plikter eller oppgaver som følger av finansforetaksloven.

Til § 19-11 sjette ledd:

Bestemmelsen er omtalt i avsnitt 3.5.

Når Bankenes sikringsfond yter kreditt eller andre støttetiltak etter bestemmelsen kan bankene overdra sine utlånporteføljer til Bankenes sikringsfond uten at det kreves særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven § 45.

Til § 20-1

Paragrafen oppdateres for å reflektere at bestemmelsen om startkapital i verdipapirhandeloven ble flyttet fra § 9-13 første ledd første punktum til § 9-39 første ledd fra 1. januar 2019.

9.15 Til endringene i AIF-loven

Finansdepartementet

Til § 2-6

tilrår:

Første ledd tredje punktum definerte startkapital ved å vise en forskrift som nå var opphevet, og oppheves. Departementet kan gi forskrift om startkapital og det legges i stedet opp til at definisjonen av startkapital gis i forskrift. Det vises til omtale i kapittel 4.6.

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i finansforetaksloven mv. (diverse endringer).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i finansforetaksloven mv. (diverse endringer) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringer i finansforetaksloven mv. (diverse endringer)

I

I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav gjøres følgende endringer:

§ 28 overskriften skal lyde:

§ 28 *Taushetsplikt. Utlevering av opplysninger fra Folkeregisteret*

§ 28 nytt fjerde ledd skal lyde:

En inkassator kan begjære kontaktopplysninger for dødsbo utlevert fra Folkeregisteret. Folkeregistermyndigheten kan, uten hinder av taushetsplikt, utlevere opplysningen når det er nødvendig for utførelsen av inkassooppdrag etter denne loven.

II

I lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler gjøres følgende endringer:

§ 11-3 overskriften skal lyde:

§ 11-3 *informasjon til forsikringstaker*

§ 11-3 nytt tredje ledd skal lyde:

Selskapet skal på anmodning fra tidligere medlemmer av kollektive pensjonsordninger og andre sikrede etter slike ordninger gi informasjon om verdien av opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for forvaltning og regulering av pensjonsrettighetene.

§ 19-3 nytt annet ledd skal lyde:

Selskapet og forsikringstakeren skal på anmodning fra medlemmer gi informasjon om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for forvaltning og regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

III

I Nordfundloven skal § 7 tredje ledd lyde:

Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjelder ikke for fondet.

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst skal § 7 tredje ledd annet punktum lyde:

Selskaper og sammenslutninger som er omfattet av *finansforetaksloven* § 1-3, og som har rett til å drive finansieringsvirksomhet i Norge, kan i medhold av slike forskrifter bli tildelt midlertidig ervervstillatelse ved tvangssalg og konkurs uten hensyn til § 5.

V

I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalings-systemer m.v. skal § 6-2 bokstav d lyde:

d) *Dersom det oppstår tvist mellom betalingsmottakere og deres tilbydere av betalingstjenester om bestemmelser i forordning (EU) 2015/751, kan hver av partene kreve å få behandlet denne av kompetent organ som fastsatt i forskrift av departementet. I forskriften kan departementet fastsette nærmere bestemmelser om organets virksomhet, herunder bestemmelser om at utgifter til organets virksomhet skal utliknes på foretakene eller dekkes av partene. Så lenge tvisten er til behandling i organet, kan ingen av partene bringe tvisten inn for domstolene. En sak som er realitetsbehandlet av organet, kan bringes direkte inn for domstolene.*

Nåværende bokstav d blir ny bokstav e.

VI

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon skal § 2-8 nytt tredje ledd lyde:

Foretaket skal på anmodning fra en arbeidstaker gi informasjon om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for forvaltning og regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

VII

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold skal § 2-7 nytt annet ledd lyde:

Foretaket skal på anmodning fra en arbeidstaker gi informasjon om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettigheter og vilkårene for forvaltning og regulering av opptjente pensjonsrettigheter.

Nåværende annet og tredje ledd blir nye tredje og fjerde ledd.

VIII

I lov 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 1 og 2 skal lyde:

1. pensjonsordninger opprettet i livsforsikringsselskap, pensjonskasse, bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond og som omfattes av lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon, lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold eller lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenestepensjon,

2. kommunale pensjonsordninger som omfattes av lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner §§ 8-7 og 13-5 med tilhørende forskrifter,

§ 4 første ledd skal lyde:

En person som arbeider i en annen EØS-stat og som omfattes av en supplerende pensjonsordning i Norge, skal fortsatt ha rett til å være medlem med fulle rettigheter i pensjonsordningen dersom vedkommende er omfattet av norsk trygde-

lovgivning etter EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1 (forordning (EF) nr. 883/2004 avdeling II).

§ 8 nytt annet ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tilbakebetaling av pensjonsinnskudd.

IX

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 4-16 nytt tredje ledd skal lyde:

Pensjonsinnretningen skal på anmodning fra et medlem gi informasjon om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettighetene og vilkårene for forvaltning og regulering av oppsatte pensjonsrettigheter.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd og skal lyde:

Pensjonsinnretningen skal utstede et pensjonsbevis til arbeidstakere som fratrer sin stilling uten rett til straks begynnende pensjon. Pensjonsbeviset skal opplyse hvilke pensjonsrettigheter vedkommende har opptjent (oppsatte rettigheter) på fratredelsestidspunktet. Pensjonsinnretningen skal senere på forespørsel fra innehaveren av pensjonsbeviset gi oppdatert informasjon om de oppsatte rettighetene sammen med informasjon om vilkårene for regulering av oppsatte rettigheter. Ved flytting av pensjonsordningen som omfatter den oppsatte rettighet i medhold av § 6-11, skal pensjonsinnretningen som pensjonsordningen flyttes fra, informere den fratradte arbeidstakeren.

X

I lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag skal § 5-28 lyde:

§ 5-28 *Krav til produktet*

Departementet gir nærare forskrifter om krav til produktet, og kan i den sammenhengen gi føresegner som vik frå forsikringsvirksomhetsloven og finansforetaksloven.

XI

I lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge skal § 6 annet ledd lyde:

Lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjelder ikke for selskapet.

XII

I lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 2-13 tredje ledd skal lyde:

(3) *Finansforetaksloven § 16-3* gjelder tilsvarende for forvaltningsselskap.

§ 6-6 annet ledd nr. 4 skal lyde:

4. 25 prosent av fondets eiendeler der de finansielle instrumentene er obligasjoner med fortrinnsrett etter *finansforetaksloven §§ 11-5 til 11-15* eller tilsvarende utenlandske obligasjoner utstedt av foretak hjemmehørende i en EØS-stat. Dersom fondet plasserer mer enn 5 prosent av sine eiendeler i obligasjoner som nevnt i foregående punktum, utstedt av samme foretak, kan samlet plassering i slike obligasjoner ikke overstige 80 prosent av fondets midler.

XIII

I lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenestepensjon gjøres følgende endringer:

§ 2-8 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Foretaket skal på anmodning fra en arbeidstaker gi informasjon om vilkårene for opptjening av rett til pensjon, hvilken betydning det har for pensjonsrettighetene å avslutte arbeidsforholdet, verdien av de opptjente pensjonsrettighetene og vilkårene for forvaltning og regulering av opptjente pensjonsrettigheter.*

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 3-3 annet ledd skal lyde:

(2) *Forsikringsvirksomhetsloven kapittel 6* gjelder ved flytting til pensjonsordningen av pensjonsbeholdning og andre midler knyttet til pensjonsbevis for opptjent pensjon.

§ 5-1 fjerde ledd skal lyde:

(4) Pensjonsordningens midler kan overføres til annen pensjonsinnretning ved flytting av pensjonsordningen etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven *kapittel 6*.

§ 5-9 tredje ledd skal lyde:

(3) Premiefondet kan flyttes til annen pensjonsinnretning eller institusjon etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven *kapittel 6*.

§ 6-4 første ledd annet punktum skal lyde:

Midlene knyttet til et pensjonsbevis kan overføres til annen pensjonsinnretning som nevnt i § 1-1 annet ledd, etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven *kapittel 6*.

XIV

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 3-4 femte ledd annet punktum skal lyde:

For foretak som nevnt i første ledd kan departementet i særlige tilfeller samtykke til lavere samlet startkapital, *men ikke mindre enn et beløp som svarer til 1 million euro.*

§ 6-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Spørsmålet om det skal gis tillatelse etter § 6-1 annet ledd, skal avgjøres innen en periode på 60 arbeidsdager, regnet fra det tidspunkt Finanstilsynet har bekreftet å ha mottatt meldingen. Har departementet eller Finanstillsynet før det er gått 50 arbeidsdager fremsatt skriftlig krav om ytterligere opplysninger, avbrytes fristen inntil svaret fra erververen er mottatt, men ikke i mer enn 20 arbeidsdager hvis erververen er undergitt tilsyn i eller er hjemmehørende i en EØS-stat *eller i mer enn 30 arbeidsdager for andre erververe.*

§ 8-15 femte ledd første punktum skal lyde:

Allmennaksjeloven § 6-35 *syvende* ledd annet og tredje punktum og §§ 6-36 til 6-39 gjelder tilsvarende.

§ 10-4 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Et finansforetaks vedtektsfestede egenkapital kan ikke vedtas nedsatt, tilbakebetalt eller forhøyet uten samtykke fra Finanstillsynet. *Tilsvarende gjelder for kjernekapitalinnskudd i pensjonsforetak.* Det kan knyttes slike vilkår til samtykket som er egnet til å ivareta de interesser som skal beskyttes ved finanslovgivningen. *Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravet om samtykke av forhøyelser av finansforetakets vedtektsfestede egenkapital og kjernekapitalinnskudd i pensjonsforetak.*

(4) Vedtak som *krever samtykke* fra Finanstillsynet er ikke gyldig og kan ikke registreres før samtykke *er gitt*. Eventuell frist i annen lov for å melde endring til Foretaksregisteret regnes fra Finanstillsynet har gitt samtykke. Vedtak som ikke meldes innenfor fristen, faller bort.

§ 10-22 annet ledd skal lyde:

(2) Det kan fastsettes i vedtektene at generalforsamlingens vedtak om forhøyelse av eierandelskapitalen ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller om fullmakt til styret til å utstede nye egenkapitalbevis, herunder beslutninger om kursforhold eller fravikelse av eller unntak fra fortrinnsrett som nevnt i § 10-10 tredje ledd, krever tilslutning fra minst to tredeler av de stemmer som avgis av, eller av medlemmer valgt av, eierne av egenkapitalbevis.

§ 11-2 nytt annet ledd skal lyde:

(2) *Finansforetak kan ikke ta opp, kjøpe tilbake eller innfri ansvarlig lånekapital og annen fremmedkapital uten samtykke fra Finanstilsynet. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om unntak fra kravet om godkjennelse av opptak, tilbakekjøp og innfrielse av denne type kapital.*

Nåværende annet og tredje ledd blir nye tredje og fjerde ledd.

§ 11-7 annet ledd skal lyde:

(2) Kredittforetaket skal gi melding til Finanstilsynet senest 30 dager før det første gang *utsteder* obligasjoner med fortrinnsrett.

§ 16-2 syvende ledd skal lyde:

(7) Et finansforetak kan begjære utlevert fra Folkeregisteret opplysning om ektefelle, barn, for-

eldre, *foreldreansvar og kontaktopplysninger for dødsbo*. Folkeregistermyndigheten kan, uten hinder av taushetsplikt, utlevere opplysningen når det er nødvendig for utførelsen av *finansforetakets plikter eller oppgaver hjemlet i denne lov*.

§ 19-11 nytt sjettede ledd skal lyde:

(6) *Kravet om særskilt samtykke fra låntakeren etter finansavtaleloven § 45 gjelder ikke ved overdragelse eller pantsettelse av lånefordringer til Bankens sikringsfond ved støttetiltak eller yting av kreditt etter paragrafen her.*

§ 20-1 første ledd bokstav a skal lyde:

a) banker og kredittforetak, samt verdipapirforetak som er omfattet av minstekravet til startkapital i verdipapirhandeloven § 9-39 første ledd.

XV

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond oppheves § 2-6 første ledd tredje punktum.

XVI

- (1) Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.
- (2) Departementet kan gi overgangsregler.

